

Kontenjan Listesindeki Esaslar

Yataklı vagon
hadisesi

Yataklı vagon idaresinin Beyoğlu şubesi şefi Dr. Gaetan'ın memurlarına türkçe konuşmayı menetmesi ve bu memnuiyete muhalif hareket edenlere ceza vermesi bütün Türk muhitlerinde haklı bir teessürü mucip oldu. Bu arada Darülfünun talebelerinin tezahürü oldu. Talebe arasında vuku bulan bu tezahüratın mahiyetini tahlil etmezden evvel yataklı vagonlar idaresi Beyoğlu şefinin hareketini tetkik etmek lâzımdır.

Yataklı vagon memurlarının türkçe konuşması menedildiği şeklinde bir haber aksettiği zaman biz birden bire buna inanmamıştık. Çünkü bu tarzda bir memnuiyet kararını o kadar mantıktan uzak bulmuştuk.

Ancak bu hususta tahkikat yaparakt neticeyi yazmakla beraber alâkadarlar tarafından bu işi bir dereceye kadar makul gösterebilecek bazı izahat verilmesini beklemiştik.

Bizim bu yolda beklediğimiz izahat, neşriyattan sonra iki gün geçtiği halde, gene gelmedi. Buna muhakkak evvelki günkü hadise vukua geldi. Ancak hadiseden sonra hadisede ismi geçen yataklı vagon şefinin sözleri işidildi.

Doğrusunu söyleyelim: Dr. Gaetan ismindeki bu zatın hadiseden sonra kendi vaziyetini izah için söylediği sözler bile Türk efkârı umumiyesini tatmin edecek mahiyette değildir. Çünkü o sözlerin hepsi umumiyesinden bizim çıkardığımız mâna şudur: İstanbulda yataklı vagon idaresinin yeni şefi olan bu zat vazifesine iki ay evvel başladığı zaman işleri çok karışık bulmuş. Bu karışıklıkları düzeltmek için de bütün memurların hareketlerini şahsen kontrol etmesi lâzım gelirmiş. Kendisinin türkçe bilmemesi buna mani oluyormuş. Bundan dolayı türkçe öğrenmeğe başlamış. Fakat türkçeyi iyice öğreninceye kadar da vazifesini yapmak, binaenaleyh memurları sıkı bir kontrol altında bulundurmak için hepsinin türkçe değil, fransızca konuşmalarını iltizam etmiş.

Bizce işin mühim olan ciheti budur. Bu idare müdürünün kendisi türkçe öğreninceye kadar memurları mutlaka fransızca konuşmağa mecbur edisidir. Yoksa her hangi bir memurun vazifesi hakkında türkçe bilmiyen şefinin izahat istemesi, izahat vermek istemiyen memur hakkında da idari bir ceza tertip edebilmesi tabii bir hakkıdır.

Yataklı vagonlar şirketi beynelmilel bir müessesedir. Bu müesse senin merkezi ile şubeleri arasındaki muhaberatını ve dahili muamelâtını fransızca ile idare edebilir. Fakat bu beynelmilel şirketin fransızca'yı kendisine resmî dil alması muamelede bulunduğu memleketlerde bu dili bütün memurları

Mehmet Asım

(Alt tarafı 2 inci sayfamızda)

Reisicümhur Hz. dün akşam
Ankaraya döndüler

Reisicümhur Hazretleri dün Ankaraya girmek üzere Dolmabahçe sarayından ayrılırken

Re'sicümhur Hazretleri refakatlerindeki zevatla birlikte dün akşam saat 18,25 de hususi trenle Ankaraya dönmek üzere şehrimizden ayrılmışlardır.

Gazi Hazret'eri Haydarpaşa istasyonunda vali ve belediye reisi Muhittin Bey, Ko.ordu kumandanı Şükrü Naili Paşa, şehrimizdeki meb'uslarla Vilâyet ve C. H. Fırkası erkânı, polis müdürü, matbuat erkânı ve halk tarafından uğurlanmışlardır.

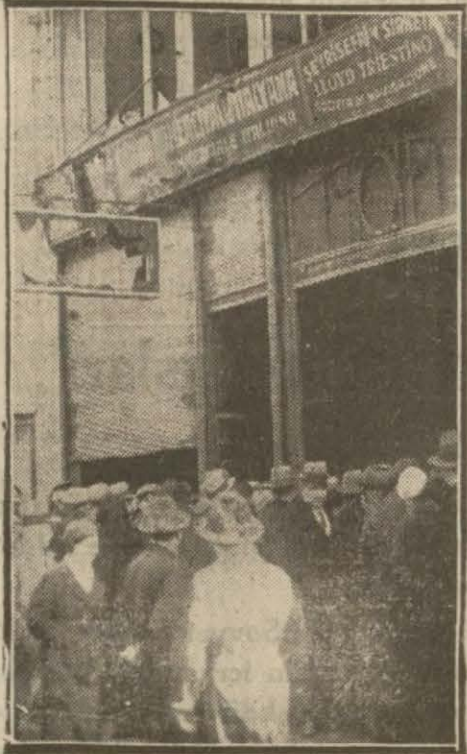
Reisicümhur Hz. nin refakatinde Ankaraya dönenler arasında Sıhhat ve içtimai muavenet vekili Dr. Refik Beyle mebuslarımızdan Ali (Afyon), Saffet (Erzincan), Kılıç Ali (Gaziantep), Salih (Bilecik), Hasan Cavit (Rize) Beyler ve İzmir mebusu Kâzım paşa, riyaseti cümhur umumî kâtibi Hikmet Bey bulunmaktadır.

Gazimiz halkın samimi tezahüratı ve şehrimizden ayrılmalarından doğan teessür içinde teşvi o'unmuştur.

Türklüğü tahkir eden ecnebi
hakkında takibat yapılacaktır

Yataklı vagonlar şirketinin camlarını kıranların hareketlerinde
hakkında takibat yapılacaktır

Yataklı vagonlar şirketi, hadiseye sebebiyet veren müdürünü azlediyor

Şirket binasının dünkü manzarası ve meraklılar

Darülfünun ve yüksek mektepler talebesinin evvelki akşamki tezahüratını dünkü sayımızda yazmıştık.

Yaptığımız tahkikat neticesinde hadise etrafında yeni malûmat elde ettik. Bunları da karilerimize bildiriyoruz:

Hâdisenin nasıl başladığını anlıyabilmek için gençliğin ne gibi bir heyecan içinde bulunduğunu izah etmek lâzımdır Gençler son zamanlarda İstanbulun bazı semtlerinde sinema afişleriyle, fotoğraf -

hane camekânlarındaki yazılarla ve ayrı lisanlarla konuşmalardan ve bu suretle Türk diline, Türklüğe yapılan hakareten çok müteessir ve heyecan içinde bulunuyor - du. Yataklı vagonlar şirketinde bir Türk memurun hakarete uğramasını ilk olarak gazetemizde okuyan gençler, çok asabilemişler heyecan ve galeyanlarını kulaktan kulağa arkadaşlarına bildirmişlerdir. Şirkette geçen çirkin hadiseden, pek hassas olan Türk gençliği arkadaşlarının birbirlerine haber vermeleriyle harekete geçmiye karar vermiş ve bu hareketin şirketin Beyoğlu şubesi önünde bir nü-

(Alt tarafı 4 üncü sayfamızda)

Bursa gençliği

Dün ilimizin yüceliğine
hürmet yolunda tezahüratta bulundu

BURSA, 26 (Hususi, telefonla) — İstanbulda Yataklı vagonlar şirketi meselesinden çıkan hadise Bursada gençlik ve halk üzerinde çok şiddetli bir tesir uyandırdı. Gençler bu akşam saat 21 de Bursa Halkevinde toplanarak heyecanlı tezahürlerde bulundular. Havanın serin olmasına rağmen bahçe, hattâ sokak çok kalabalıktı. Talebe hararetle söz söyledi-

[Devami 2 inci sayfamızda]

Madenciliğimiz nasıl inkişaf edebilir

Ticaret ve Sanayi odaları kongresinin dünkü içtimarı

[Yazısı Dördüncü sayfamızdadır]

Kontenjan

Yeni kararname-
nin hususiyetleri

ithalât 100 milyon olarak
tesbit edildi ve liste buna
göre hazırlandı

ANKARA, 26 (Hususi) — Vekiller heyeti tarafından tetkik olunarak yeni altı aylık kontenjan listesi tabedilmektedir. Liste Nisandan Eylül'e kadar muteber olacaktır.

Yeni listede bir çok fevkalâdelikler vardır. Başlıca esaslarını bildiriyorum:

ihracat çoğalıyor

Yeni listede ithalatı azaltmak yerine ihracatı çoğaltmak esas kabul edilmiştir. İthalât yekûnu 100 milyon liralık olarak tesbit edildi ve liste de buna göre tanzim edildi. Yeni listede geçen kontenjan listesindeki 80 kalem kontenjan harici ithalât listesile iptidai maddeler listesi birleşti -

İktisat vekili Celâl B.

rılmış ve bu iki liste yani geçen defaki A ve D listeleri birleştirilerek 63 kalem ilâvesile 143 kalem eşyanın serbest liste addile kontenjan harici ithaline müsaade verilmektedir.

Memleketler arasında

Memleketler arasındaki taksimat listesi 14 maddeye hasredilmiştir. Bunların tarife numaraları şunlardır:

106 B, 377 B, 377 C, 381 B, 381 C, 831 D, 494 A, 520 A, 529 B, 530, 531 A, 531 B, 522 B.

Hangi memleketler bize daha fazla mal ithal ediyorlarsa, ithal ettikleri mal nisbetinde bizden mal almaları temin edilecektir. Ve yahut iptidai maddelerimizde olmayan mallara karşı bize getirdikleri nisbette mal verilecektir. İktisat vekâleti devletlerle gümrük muahedelerinin neticesi teayyün etmeden uzun vadeli kontenjana girişmeyecektir. Hükümetlerle yapılan 14 maddelik taksim bunun için üç aylık yapılmıştır. Bu suretle istikbal için ümit bekleyen memleketlerle daha çabuk müzakereye geçilmiş olacaktır.

(Devami 2 inci sayfamızda)

Kaçan kız- dan haber!

M. Papas'ın Yunan gazetelerinde çıkan resmi

Yunan artistlerinden M. Papasla birlikte Atinaya kaçan Matmazel Şor hakkında dün akşam geç vakte kadar hiç bir haber alınmamıştır.

Maamafih Beyoğlunda gerekse Atinada yerleri meçhul aşıkklar hakkında bir çok rivayetler ortaya atılmaktadır. Bilhassa Yunan gazeteleri her gün Matmazel Şor hakkında yeni bir haber vermektedirler. Fakat bu haberlerden şimdiye kadar hiç birisi teyyüt etmemiştir.

Bu rivayetlerden birisine göre Matmazel Şor M. Papasla evlenmesine müsaade edilmediği takdirde artist olmağa karar vermiştir. Maamafih Atinada bile izi bulunmayan iki aşık hakkındaki bu havadis nihayet bir tahmin den ileriye geçmemiştir.

Dünkü akşam gazetelerinden birisinin yazdığına göre Matmazel Şordan dün ailesine adresi meçhul bir mektup gelmiştir. Bu mektubun üstündeki damgaya nazaran mektup Atinadan postaya verilmiştir. Matmazel bu mektupta babasından ve annesinden af dilemektedir.

Matmazel Şorun ailesi hiç bir gazeteci ile görüşmemekte oldukları için bu mektup hakkında tam bir malûmat almak imkânı hasıl olmamıştır.

Matmazel Şorun seyahat pasaportunun muntazam olmadığı hakkındaki dedikodular üzerine Yunan zabıtası tahkikat yapmıştır. Bu tahkikata göre Matmazel Şor Nina Argiro Kaniritu namına yazılmış 210 numaralı pasaportla Atinaya gitmiştir.

Bursa gençliği

Dün dilimizin yüceliğine hürmet yolunda tezahüratta bulundu

[Birinci sayfamızdan devam]

ler. Alkışlandılar. Bir saate yakın süren bu tezahüratlar son-
ra ulu Gaziye, Halkevine, İst-
tanbul Türk talebe birliğine tel-
graflar çekilmesi kararlaştırıl-
dı. Gençler Halkevinde bu ka-
rarı verdikten sonra caddeler-
den marşlar söyleyerek hükû-
met meydanına geldiler ve Ga-
zi heykeli önünde İstiklâl mar-
şile And ve Bozkurt marşlarını
söylediler. Müteakiben posta-
hane önüne gelinmiştir. Burada
Reisicumhur Hz.ne çekilen tel-
grafın sureti okunduktan son-
ra gençler sükunetle dağılmış-
lardır.

Telgraf şudur:

"Üçünde hepimizin birer
nefer gibi çalıştığımız aziz Türk
inkılabına karşı uzanacak her
yumuşuğa ezmek için bütün Bur-
sa halkı, gençliği ve talebesi
her zaman hazırdr.

İstanbulda güzel Türkçemi-
ze karşı yabancı bir şirketin
saygısız müessili tarafından
yapılan tecavüze gençliğin çok
yerinde olarak gösterdiği heye-
canı kutlular ve Bursa gençliği-
nin kendileriyle daima birlikte
olduğunu, bu gece Halkevinde
toplana bizler, derin saygıla-
rımızla bildiririz.

Bursa gençliği

Memurların terfi imtihanı

İZMİR, 26 (Hususi) —
Maliye memurlarının umumî ter-
fi imtihanlarının yapılması mali-
ve vâkıfâtince emredildi.

SON HABERLER

VAKIT'ın Hususî Telgrafları

Mahkemeye verildi

**"Reşadiye,, mesele-
sinden çıkan dava**

İZMİR, 26 (Hususi) —
Müddeiumumî Asım Beyi tahkir
etmekten suçlu Göztepe spor klü-
bü reisi Muammer Beyin müstan-
tiklikçe asliye ceza mahkemesine
sevkine karar verildi.

Kemalpaşada

**iki hoca Çoruma
gönderildi**

İZMİR, 26 (Hususi) —
Kemal Paşa kazasında türkçe ezan
aleyhinde telkinat yapmaktan suç-
lu ve mevkuf Kadir ile Aptullah
bugün Çoruma sevkedilmek üzere
buraya getirildiler.

Bergamada

**Bir kavgada bir kişi
öldü, bir kişi yaralandı**

İZMİR, 26 (Hususi) —
Bergamada İstiklâl meydanında
ekmekçi Ali Rıza ve kardeşi Sadık
ile Hazım arasında çıkan bir kav-
ga neticesinde Hazım öldü. Ali
Rıza ağır surette yaralandı. Sadık
kaçtı.

Yeni kontenjan kararnamesinin hususiyetleri

(Baş tarafı 1 inci sayıfada)

Yeni kontenjan kararnamesin-
de takas esaslı eski kontenjana
nazaran tamamen değiştirilmiş-
tir. Esasen satılması mümkün o-
lan bir malı takasa tâbi tutarak
dövizden mahrum kalmağı doğ-
bulmayan ve umumî takastan fay-
da görmeyen iktisat vekâleti sa-
tılması mümkün olmayan bütün,
tiftik, kereste gibi bazı maddeler
takasa tâbi tutulmuştur.

Türkiye mallarına mahreç o-
lan memleketlerden mal ithal et-
mek, şeker, kahve gibi maddeler
için alınan tedbirler mahfuz kal-
mak şartile, takas suretile ihraç
olunan mal hangi memleketi gi-
diyorsa mukabilinde gelecek mal
da muhakkak aynı memleket ma-
lı olacaktır.

İhraç edilen malın dövizinin
memleketi girdiğini ispatı taka-
sa şart koşmuştur. Bu sistem ihra-
cat tacirlerimizi himaye etmek i-
çin kabul edilmiştir. Yeni listenin
hususiyetlerinden biri de N cetvel-
inde tahmini olarak ithaline mü-
saade edilen miktar haricinde
mal getirmek isteyenlere parasını
Merkez bankasına Türk parası ile
yatırmak ve dövizini de altı ay
sonra almak şartile bu cetveldeki
miktar kadar mal getirebilmeye-
rine müsaade edilmelidir. Umumî
kontenjandaki eşyadan fazla ge-
tirmek isteyenler ancak umumî
listenin iki misli miktarını tamam

getirebilecekler ve N cetveli şart-
larına göre hareket edeceklerdir.

İhracatın çoğaltması için vekâ-
let memleketimizde istihsal edi-
len madenlerin resmini indirmek
ve beynelmilel piyasada rakiple-
rine karşı daha kuvvetli bulun-
mak için kömür ve diğer maden
resimlerini çok aşağı indirmeyi
kararlaştırmıştır.

Vekâletin ihracatı çoğaltmak
hususundaki faaliyetinden en mü-
himmi kereste işini ele almak ol-
muştur. Vekâlet kereste sanayii
hakkında bir lâyiha hazırlamak-
tadır. Lâyiha pek yakında meclis-
se sevkedilecektir. Bu lâyihaya
göre kereste resmi azamî derece-
de azaltılmakta veya hiç alınma-
maktadır. Bu suretle maliyet fia-
tı azaltılacak, hattâ bu fiatı hari-
ci kereste fiatından aşağıya indi-
recektir. Vekâlet ihracat mahsul-
lerimiz için her devletle ayrı ayrı
konuşmağı tarafeynin hususiyet-
lerine göre tedbirler almağı dü-
şünmektedir.

Bununla aynı zamanda teadül
esasının teminine çalışılmaktadır.
Vekâlet aktif ve ticarî sahada an-
laşmağa muvaffak olursa harice
daha fazla mal satmak imkânı
elde edilmiş, memleketi bu saye-
de fazla döviz girmesi temin e-
dilmiş olacaktır.

Vekâlet devletlerle olan mün-
asebatımızda memleketimize mal
satmak isteyenlere mukabilinde

Türk malı olmak lâzım geldiğini
anlatmağı prensip ittihaz etmiş-
tir. Mal getirmek ve satmak isti-
yenler işlerini bu suretle daha ko-
lay yapacaklardır. Bu sayede is-
tikrar temin edilmiş olacaktır.

Şimdiye kadar yalnız ithalâ-
tın dövizleri kontrol edilmekte i-
di. Yeni kararname ile bundan
sonra ihracat dövizleri de kontrol
edilecektir.

Vekâlet bugüne kadar çıkan
kontenjan kararnamelerinden mer'i
olanlarını kitap halinde tabettir-
mektedir. Bundan maksat kontenjan
hakkında mevcut endişeleri bertaraf
etmektir. Ayrıca döviz kararnemeleri
ve listeleri de tabedilmektedir.

İktisat vekâleti statistikler ü-
zerinde yaptığı tetkikatta, Japon-
ların geçen sene bizden aldığı 50
bin liralık mala karşı bize 5 mil-
yon lira derecesinde pamuklu mal
sevkettileri neticesine varmıştır.
Bunun üzerine vekâletçe yapılan
teşebbüslerin bugün için memnu-
niyet verici bir netice verdiği gö-
rölmüştür.

Japonlar bu sene bizden 700
bin liralık afyon almışlardır. Ja-
ponlar bizimle olan ticarî temas-
larını fazlaştırmak için Türkiye
deki ticarî vaziyetlerini inkişaf
ettirmektedirler.

Vekâlet standardizasyon için
bir teşekkül vücuda getirmeği ta-
savvur etmektedir.

Milletler Cemiyetinin son kararı ve Japonya

**Amerika kararı tasvip ediyor. Japon murahhasları
Cenevreden ayrı'dılar**

CENEVRE, 26 (A.A.) — M.
Matsuokanın bir telgrafı, gazete-
lere verilmiştir.

M. Matsuoka, Cenevreyi terke-
derken duyduğu heyecandan bah-
setmektedir. Mumaileyh diyor ki:

Milletler Cemiyeti ile Ja-
ponya arasında bir ihtilâf zuhu-
runa mâni olmağı Japonyanın ce-
miyette kalmasını temine muvaf-
fak olacağını ümit ediyordum.

3 ay sonra bu ümit, tamamen
suya düşmüş olduğu halde Cenev-
reden ayrılıyorum. Japonya na-
mına değil cemiyet namına mü-
teessir ve mükedderim. Çünkü ce-
miyet, pek acele bir karar almış-
tır.

Zaman, bu karardan Japonya-
dan ziyade cemiyetin müteessir
olacağını gösterecektir.

**Japon hariciye nazırı
ne diyor?**

TOKIO, 26 (A.A.) — Harici-

ye nazırı M. Uchida, Japonyanın
Milletler cemiyetinden çekilmesi
için lâzım olan bütün muamelele-
rin 10 gün içinde ikmal edileceği-
ni beyan etmiştir.

Bütün milletler Japonyaya düşman

VAŞINGTON, 26 (A.A.) —
Nevyork Taymis gazetesi, başma
kalesinde milletler cemiyeti fev-
kalâde meclisi tarafından ittihaz
edilmiş olan kararın bütün mil-
letlerin Japonyaya düşman olduk-
larını göstermekte olduğunu yaz-
maktadır.

Amerikanın cevabı

VAŞINGTON, 26 (A.A.) —
Hükümetle sıkı surette teması olan
mahafil, M. Stimson tarafından
milletler cemiyetine gönderilen ve
M. Ruzveltin muvafakatile tanzim
edilmiş bulunan cevabı, 19 lar ko-

mitesi raporunun kayı ve şartsız
olarak tasvibi mahiyetinde addet-
mektedir.

Bu mahafil Sovyet Rusya millet-
ler cemiyetinin icraatına iştiraki
kabul ettiği takdirde bütün dün-
yanın Japonya aleyhine döneceği-
ni göstermeye çalışan bu notanın
kati edasını ehemmiyetle kaydet-
mektedirler.

.. Ve harp devam ediyor

LONDRA, 26 (A.A.) — Japon-
ların dün öğleden sonra Kailunun
cenubunda kâin Suitungu işgal et-
miş oldukları haber verilmektedir.

PEKİN, 26 (A.A.) — Milli his-
Japonların taarruzlarına ciddi bir
mukavemet gösterilmesi merkezin
dedir. Halk arasında büyük bir
şevk ve heyecan hüküm sürmekte-
dir. Herkes harp için katlanılacak

Yataklı vagonlar hâdisesi

(Başmakaleden devam)

na yegâne konuşma vasıtası yapı-
cak kadar ileriye gitmesine hak ve
salâhiyet veremez. Bahusus her
memleketin millî diline hürmet-
sizlik teşkil edecek hareketlerde
bulunmasını asla mazur göstere-
mez.

Türk dili Türk milletinin mu-
kaddesatındandır. Türkiye toprak-
larında türkçe konuşan ecnebi bir
şirket memurunun âmiri tarafın-
dan cezalandırılması, böyle bir ce-
za mevzuu bahis olmasa bile ma-
nevi bir tazyik altına alınması
Türk milletinin mukaddesatına ha-
karettten başka bir şey değildir. Bu
tarzda bir hakaret hareketi ve
cevapsız kalamazdı.

Bu cevabı iptida Türk gazeteler-
i verdi. Darülfünun talebesi için
de millî dilimize hakaret manastı-
nı ifade eden bir hâdiseye karşın-
da teessürlerini ifade etmek, mil-
lî dile karşı yapılan hakareti sahip-
lerine iade eylemek en tabii bir
hak teşkil ederdi.

Şüphesiz hükümetin vazifesi de
kanun hilâfına vuku bulacak hâdi-
seleri menne çalışmak menedeme-
diği hâdiseleri tahkik etmek, mü-
sebbiplerini Cumhuriyet hâkimleri-
ne vermektir. Fakat talebenin yap-
tığı protesto nümayışı arasında te-
essürü mucip olacak şekilde bazı
hâdiseler vuku bulmuş ise bu hu-
sustaki mazeret sebepleri de mey-
dandadır. Nitekim adliyece şim-
diye kadar yapılan tahkikat bu
noktai nazardan ortada bir huku-
ku umumiye suçu olmadığını gös-
termiştir. Diğer taraftan gene bu
satırları yazdığımız dakikaya ka-
dar adliyece şahsî hukuk iddiası-
le dava ikame eden bir kimse ve-
ya müessese çıkmamıştır. Şayet bu
yolda bir dava zuhur edecek olur-
sa muhakemenin cereyanı bu me-
seledeki hukukî mazeret sebeple-
rini ve hâdisenin hakikî sebepleri-
ni pek açık olarak efkârı umumi-
ye karşısında meydana koyacak-
tır. Nihayet icabında suç olarak
ileriye sürülecek hâdiseleri tetkik
ve hükmetmek için Türk hâkim-
lerinin millî ıztırabı pek iyi teşhis
edebilecek yüksek vicdanları var-
dır.

Bu itibarla biz yataklı vagon
hâdisesini şimdilik kapanmış sa-
yabiliriz.

Mehmet Asım

Dün geceki yangın

Dün gece, tam saat 24 te Tünel.
Tekke caddesi, Şakuli sokakta ber-
ber Andonun dükânından yangın
çıkımıştır. Yangından berber dü-
kânının üzerindeki apartmanın
katlarını duman sarıncıya kadar
kimsenin haberi olmamıştır.

Vak'a, derhal itfaiyeye haber
verilmiş, ve tam zamanında yetişi-
lerek bir an içinde yangın söndü-
rölmüştür. Berber Andon akşa-
mın saat 21 inde dükânını kapa-
mış ve gitmiş bulunuyordu.

Yangına, mangaldan tahta eş-
yaya sıçrıyan kıvılcımların sebe-
biyet verdiği tahmin edilmektedir.

masraflara iştirak etmek istiyor.

Cephede ceneral Hochu Kuo ta-
rafından gönderilen bir telgrafna
me, iki Çin alayının kendilerinden
Ling-Yuoan dağlık mntakasında
ki geçidi almıya teşebbüs eden
20,000 Japon askerine karşı mu-
vemet etmekte bulunduklarını bil-
dirmektedir.

İŞARETLER

Harbin Şark cephesinden görünüşü

Japonya nihayet Milletler cemiyetinden çıktı. Girmekle bir şey kazanmamıştı, çıktığı zaman bir şey kaybetmedi. Bu çıkış açıkça harbin başlaması ile tamamlandı.

Milletler cemiyeti Çin işlerini neden bu kadar savsakladı? Neden nihayet Japonya'yı arasından çıkaracak bir vaziyete girdi?

Japonya, Çine XIX ncı asrın ortalarında Fransızlar, İngilizler nasıl geldise o şekilde girmek istedi. Japonya taarruzun başladı - ğı gündenberi:

A) Manchurideki Asyanın büyük yollarını tutmak istiyor.

B) Çini makineleşen Japonya ya bir pazar yeri yapmak istiyor.

C) Asyada büyük bir müstemleke imparatorluğu kurmak istiyor.

D) Rusya ile daha yakından temas ederek Sibiryaya ilerlemek istiyor.

Taarruzların başladığı gündenberi Çin bu sebeplerden dolayı ateş altındadır. Bunun içindir ki şehirler yakılıyor, ordular taş üstüne bırakmamak şart ile ilerliyor.

Japonya bütün sanayi memleketleri gibi stok mallarına mahşet arayan bir memlekettir. Bol nüfuslu, bol mal satılacak açık bir pazar yanı başındadır. Bu pazar on senedir karışıklık içinde yüzen Çindir. Çin, on senedir, istiklâl davasıyla meşguldür. Çini başka - larının bir müstemlekesi haline koymak isteyen eski Çinliler Japonya'nın arzularına en uygun gelen bir davanın sahibidirler. Çünkü eski Çin taraftarları başta eski imparator olmak üzere memleketi yalnız ziraat sahası olarak kabul edenlerdir. Bunlara göre memleketin yabancı eşyasına açık bir pazar olmasında bir mahzur yoktur.

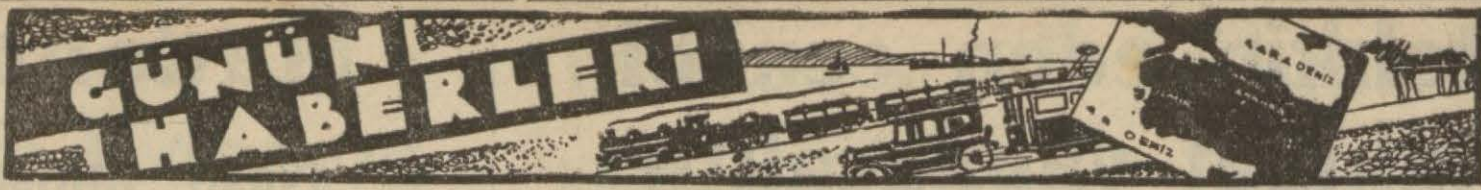
Japonya tezini kolayca elde etmek için Çinde dahili bir ihtilâlin çıkması için de milliyetçi Çini alıştırılmaktadır.

Japonya Çine akın ettiği zaman, milletler cemiyeti işi savsakladı. Çünkü Çinde açılacak açık pazar Avrupa sermayedarlarının da işine gelirdi. Çünkü Asyada Avrupa sermayesine karşı kapanmış olan 950 milyondan fazla pazar yerleri, yani Hindistan, Rusya ve Çinden bu suretle 950 milyon alıcılı bir çarşı açılıyordu.

Sonra Japonya'nın şarkta yapacağı bazı hareketlerde Çarlık Rusyasından alacaklı olan grupların ümitlerini canlandırıyor. Çarlık Rusyasında 650 milyon sterlin alacaklı olan Fransa o zaman bu hareketlere pek te lâkayt kalmıyordu. Halbuki Japonya'nın taarruzundan bir şeyler umanlar Avrupalının geçirdiği iç hastalıkları yüzünden Çin hareketine karışamadı. Seyirci kaldı. Emri vaki yapan Japonyada askeri parti vaziyete hâkim olunca Avrupalının hareketsizliği, Milletler cemiyetinin jandarman mahrum bulunması Japonya'nın hareketini kolaylaştırdı.

Japonya, Asyada pazar yeri aramak ve beslediği emperyalist gayeleri tahakkuk ettirmek için en müsait fırsatı bulunca harbi de ilân etmekten çekinmedi. Bunun için de milletler cemiyetini terketmek güç bir şey değildi. Milletler cemiyetinden çekilişin şark cephesinden görünüşü budur.

Sadri Etem

Adliyede Emine Hanım beraet etti

Kaçakçılık yaptığı sabit değil, ancak ..

Adliyedeki dokuzuncu ihtisas mahkemesi, Üsküdar'da suçu Durmuş Efendinin karısı Emine Hanımın cigara kağıdı kaçakçılığı idiasile muhakemesini bitirmiş - tir.

Hâkim Refik Bey, verdiği kararlar evine bir tanesinin yaprakları eksik üç defter kaçak cigara kağıdı bulunan Emine Hanımın, bunları kendisi kullanmak üzere satın aldığı şeklindeki ifadesinin aksi sabit olmadığını, "bu kadın, bunları bana satacaktı. Bir tane de satmıştır,, diyen muhbir Şaziye Hanımın iddiasını teyit edici başka delil bulunmadığını bildirmiş, Emine Hanımın kaçakçılık - tan beraetine karar vermiştir. Ancak kaçak cigara kağıdı bulun - durduğu için, kendisinden 410 kuruş para cezası alınacaktır.

Hâkim Refik Bey, bir daha kaçak cigara kağıdı almaması lüzumunu da anlatmış, nasihat vermiştir.

"Satıyorum,, demiş mi?

Hırkai şerifte eski Alipaşa camii altında demirci Mustafa Ef. nin muhakemesine, dün adliye - deki dokuzuncu ihtisas mahkemesinde başlanmıştır.

Dava, cigara kağıdı kaçakçılığı davasıdır. Mustafa Efendi, sorguya çekilince şunları söyledi:

— Benim bir haminnem var. Kendisi cigara tiryakisidir. Cigara kağıdı bir türlü yetişmiyor. Sokakta rasgeldiğim bir adam, "bende 12 defter var alır mısın?,, dedi. Defteri yüzer paradan, otuz kuruş verip aldım.

— Burada öyle diyorsun, ama zabıttan senin "defterini beş kuruştan satıyorum,, dediğin yazılı? Hem 12 değil, 13 defter cigara kağıdı imiş?

— Bunlar doğru değildir. Ben, burada ne diyorsam, doğrusu odur.

Neticede mahkeme, zaptı tutanların çağırılmasına karar verdi.

Esrar mı, zencefil mi?

Odasında şuna buna esrar içirmekten, esrar satmaktan maznun Hayri Ef. isminde biri, İstanbul ağırceza mahkemesince yedi ay hapse ve 116 lira para cezasına mahkûm edilmişti. Temyiz, bu kararı, maznunun esrar denilen şeyin zencefil olduğu müdafaasının tetkik edilmediği noktasından bozmuş, dün bu hususta tahkikat yapılması için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Bir tefrikadan dolayı ..

Damat Mahmut Paşanın oğlu Asım Bey namına vekili Etem Ruhi Bey tarafından "Son Posta,, aleyhine bir dava açılmıştır.

Dava, "İttihat ve terakki nasıl doğdu, nasıl yaşadı, nasıl öldü?,, isimli tefrikadan dolayıdır.

Asım Bey, bu tefrikada babasından bahsediliş şekline dola - yı, gazete hakkında takibat yapılmaması, ayrıca 20,000 lira tazminatın karara bağlanmasını istemektedir.

Alpullu

Şeker şirketi kongresi

Bu seneki kâr ne kadar?

Alpullu Şeker fabrikası Türk Anonim şirketi umumî heyeti dün senelik âdi içtimamı yaparak şirketinin bir senelik faaliyet raporunu tetkik etmiş ve bilânço - yu tasdik ettikten sonra yeni idare heyeti azası seçmiştir.

Eski idare heyetinde müddetleri tamam olduğu için değişmesi lâzım gelen iki aza, Recep Zühtü, ve Tahsin beyler ipkaen intihap edilmişlerdir.

Senelik içtimadan sonra umumî heyet fevkalâde olarak tekrar toplanmıştır.

Toplanmanın maksadı sermayenin tezyidi idi. Toplantıda sermayeyi gösteren şirketin esas nizamnamesinde beşinci madde olan sermaye miktarının 750 bin liradan 3 milyon liraya çıkarılmasına karar verilmiş ve nizamname bu suretle tepdil edilmiştir. Sermaye hisse senetleri çıkarılmak suretile ödenecektir.

Bundan başka meclisi idarenin içtimama dair olan 17 inci madde de değiştirilmiştir. Eski nizamnameye göre şirket meclisi idaresi yalnız İstanbulda toplanıyordu. Değiştirilen şekle göre meclisi idare Ankara'da, İstanbul'da ve Alpullu'da toplanabilecektir.

Değiştirilen üçüncü madde fevkalâde ihtiyat akçesi hakkındaki salâhiyeti tespit maddesi idi.

Bu maddelerin değiştirilmesine karar verildikten sonra temettü tevzii görüşülmüştür.

Alpullu şeker fabrikası bu sene 379,000 lira kâr etmiştir. Hissedarlara yüzde 14 temettü verilmesi - ne karar verilmiştir. Halbuki geçen seneki kâr miktarı 320 bin lira idi.

Baş hesabı ile değil, kilo hesabı ile alınacak

İktisat vekâletinden gelen bir emirde şimdiye kadar Hayvan borsasında baş hesabına olarak alınan resmin kilo üzerinden alınması bildirilmiştir.

Bu emir üzerine dünden itibaren kilo üzerine resim alınmağa başlamıştır.

VAKIT

Gündelik, Siyasal Gazete
İstanbul Ankara Caddesi, VAKIT yurdu

Telefon Numaraları

Yazı işleri telefonu: 24379
İdare telefonu : 24376

Telgraf adresi: İstanbul — VAKIT
Posta kutusu No. 46

Abone bedelleri :

	Türkiye	Ecnebi
Senelik:	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	750 "	1450 "
3 aylık	400 "	800 "
1 aylık	150 "	300 "

İlan ücretleri :

Resmî ilânların bir satırı	10	Kuruş
Ticari ilânların bir satırı	12,5	Kuruş
Ticari ilânların bir santimi	25	Kuruş

Küçük ilânlar :

Bir defası 30 iki defası 50 üç defası 65 dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık ilân verenlerin bir defası meccanendir. Dört satırı geçen ilânların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

Zabıtada

Bir evli kadın kayboldu!

Fatma Hanım âşıkile açtığı zannolunuyor

Verilen malûmata göre, Nişantaşında oturan Fatma hanım isminde bir kadın üç gündenberi ortada yoktur. Fatma hanım 25 yaşındadır ve rençberlik yaparak geçim - den topal Mehmedin karısıdır. Beş sene evli evlenmişlerdir. Mehmet 50 yaşındadır. Nişantaşında meşrutiyet mahallesinde ikinci Ayazma sokağında oturmaktadır. Kocasının yarı yaşında bulunan Fatma hanımın iki sene evli bir adamla tanıştığı o zamandan beri arasına bu adamla beraber görüldüğü iddia olunmaktadır. Rençber Mehmet Cuma günü akşam üzeri eve dönünce karısının meydana olmadığını görmüştür. Fatma hanım aranmaktadır.

İşportadan eşya çalmışlar

Seyyar satıcı Boğos, Beyoğlundaki Karlman mağazası önünde iş - porta ile eşya satarken Galatalı Salim işportadan 35 liralık eşya çalmış, kaçarken yakalanmıştır.

Taşla yaralamışlar

Bomontide çöpçü Musayî Feri - köy sakinlerinden seyyar boyacı Mehmet ve Hüseyin taş atarak başından yaralamışlardır.

Müteahhitlerin kazanç vergileri

İstanbuldaki müteahhitlerin kazanç vergilerini verip vermedik - lerinin takip ve tahkiki kaymakamlıklara bildirilmiştir. Bu takibati yaparak vergilerin alınmasını geciktiren memurlar mes'ul edilecek - tir.

Darüşşafaka mezun - ları toplanacak

Darüşşafaka mezunları Cuma günü Halkevinde toplanarak 928 senesindenberi toplanamayan kongrelerini akit ve cemiyeti yeniden ihya edeceklerdir. Kongrede nizamname hazırlanacak ve yeni idare heyeti seçilecektir.

İskân işleri ne zaman bitecek?

İskân işlerinin azami iki ay zarfında bitirilmesi dahiliye vekâletinden bildirilmiştir.

Hazirandan itibaren iskân idaresi kaldırılacaktır.

15 Yıl evlîk VAKIT

27 Şubat 1917

— Bulgaristan kralı hazretlerinin seni devriye velâdeti münasebetile bugün Fenerdeki Bulgar kilisesinde merasim yapılacaktır.

— Cemiyeti umumiye belediye dün reis vekili Sezai Beyin riyaseti altında içtima etmiş ve tramvay şirketinin ücretlere zam yapılması hakkındaki teklifini reddetmiştir.

— Jandarmanın vazâif ve teşkilâtı esasiyesile ciheti merbutiyeti hakkındaki lâyiha meclisi meb'usanın bu - günkü içtimasında müzakere oluna - caktır.

SOHBETLER

Neredeyiz?

Anlıyabilene aşkolsun

Beyoğlundaki her hangi bir bira - haneye giriniz. Garsonu çağırınız. Garsondan duyacağınız söz şu - dur:

— Oristi pasam!

Her hangi bir dükkâna giriniz, etrafınıza şöyle bir bakınız. Der - hal satıcı küçük hanımlardan biri sorar:

— Vous désirez monsieur?

Pasta veya kahvehanelerden birinde oturunuz. İşçilerden biri gelir:

— Du café ou du thé?

Bu tatlı su muhitinin, acı su tesiri yapan yabancı sözleri, yıllardır âşâbrı bozuyor. Yıllardır, bu memlekette yaşayan, bu toprakta beslenen bir takım insanların diline bir türlü türkçeyi sokamadık. Maalesef, bilenlerimiz aynı surette yabancı dille mukabele ettiler, bilmeyenlerimiz sustular. Fakat âşâp gün geçtikçe gerildi. Kalpler dolgundu: Nihayet yataklı vagon - lar şirketinin münasebetsizliği dolgunluğu taşırdı.

Gençliğin evlîki günkü şuur ve coşkun tezahüratını, Beyoğ muhitine verilmiş iyi bir ders te - lâkki ederim. Bundan böyle, Türk - lere hizmet edenlerin, elbette a - kılları başlarına gelmiştir ve bu - dan böyle bizlere türkçe hitap ed - ler. "Geliyorum efendim,, "ne is - tiyorsunuz beyefendi,, "kahve iç - ceceksiniz çay mı?,, derler.

* * *

Karaköyden itibaren, Beyoğ - caddesine çıkanlar eğer nerede - duklarını anlıyabilirlerse aşkol - sun. Dükkân camekânlarındaki y - zılar, levhalar insanı çileden çık - rıyor. Şöyle bir göz gezdirelim: Petrograd, Moskova, Ambasadör - Şa Nuvar, Ozokazyon ve saire, v - saire...

Bu isimler, türkçeyle alay ede - gibi, her gün gözümüze batıyor. Bu dükkân sahipleri, Türkiyede olduklarını, Türk parası ile geçin - diklerini artık hatırlasalar da, lev - halarını değiştirirler. Petrograd ye - rine "Konya,, Moskova yerine "A - dana,, Şa Nuvar yerine "Karaköy,, Ozokazyon yerine "kelepir veya fırsat,, demek, bu dükkânların ka - derini azaltmaz bilâkis arttırır.

Bazen, Beyoğlundan geçerken, dükkân isimlerini okur ve düşün - rüm: Acaba İstanbul itilâf dev - letlerinden kurtarmasaydık ta - "beynelmilel serbest şehir,, olsay - dı, Beyoğlu caddesi bugünkünden başka türlü mü olacaktı?..

Hayır değil mi?..

Artık firenk taslakları hatırla - sınlar, ki Beyoğlu İstanbul demeli - tir ve İstanbul Türkiye Cumhuri - yetinin hudutları dahilindedir.

Türkleşiniz efendiler, türkçe ko - nuşunuz, türkçe yazınız, buna mec - bursunuz.

Selâmi İzzet

Halkevindeki müsamere

Dün Halkevinde, hukuk profe - sörlerinden Ahmet Reşit bey tara - fından "milletler cemiyeti faaliye - ti,, mevzuu üzerinde bir konferans verilmiştir. Konferanstan sonra Nurettin Şazi bey ile Güzin İsmet ve Sabahat Hüsnü hanımlar alaf - ranga bir konser vermişlerdir.

Türklüğü tahkir eden ecnebi hakkında takibat yapılacaktır

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

mayış yapılması suretinde olması ile iktifa olunması kabul edilmiştir. Bu arada Türklüğü tahkir eden müdürün çağırılarak kendisine türklüğü neden tahkir etmesi nin sorulması ve bu vaziyet karşısında artık Türkiye'de oturmaması nın bildirilmesi de ileri sürülmüştür.

Nümayiş yapılacağı kat'i surette tespit edildikten sonra talebeler gayet sakin bir surette derslerine girmişler, Laboratuvarlarda meşguliyetlerine devam etmişlerdir. Hukuktaki talebelere heyecanlarını zaptedemediklerinden mesele fakülte reisi Tahir Beye aksetmiş, Tahir Bey talebelere sükunet tavsiyesinde bulunmuştur. Bununla beraber talebeler saat dört buçuğa doğru, üçer, beşer grup halinde tramvaylarla, Tünelle, otomobillerle Beyoğluna çıkmaya başlamışlardır.

Paket içindeki taşlar

Beyoğlu caddesinde taş bulamıyacakları için darülfünun binası arkasındaki arsalardan topladıkları küçük, büyük taşları gazete kâğıtlarına sararak muntazam paket yapmışlar ve bu suretle taş taşıdıklarını kimseye çıkırmamışlardır. Beş vapur ile tıbbiyedeki talebeler de İstanbul'a geçmişlerdir. Erkek talebeler arasında talebe hanımlar da görülmüyordu. Bunlar da heyecan içinde Beyoğlu caddesinde dolaşıyorlardı. Saat beşi geçiyordu. Beyoğlu caddesinde çiftler çift ellerinde paketlerle dolaşan gençler Galatasaray ile Parmakkağı arasında toplanmaya başlamışlardır. Yataklı vagonlar şirketinin taşlanacak olan binası kepenkleri indirilmiş, kapalı bulunuyordu. Biraz sonra kesafet tramvayları ve vesaiti nakliye durduracak bir hal almış, merak içinde bulunan halkın toplanmasına cadde geçilemez bir hale gelmiştir. Zabıta hâdiseyi haber aldığı için derhal icap eden tedbirleri almış, polis müdürü Fehmi Bey de vak'a mahalline gelmiştir.

Vak'a mahallinde

Fehmi Bey bir otomobil üstüne çıkarak sükunet tavsiyesinde bulunmuşsa da gençlerin galeyani kabına sığamaz olmuş birden yataklı vagonlar şirketinin cam ve kepenkleri üzerine taş yağmuru başlamıştır. Galeyana bu anı tezahürü ve kesif taş yağmuru karşısında zabıta gençleri dağıtmaya imkân bulamamış, itfaiyeye haber verilmiş, biraz sonra Beyoğlu grupu vak'a yerine gelmiştir. Bu esnada gençler tekmelerle, yerlerden söktükleri kaldırım taşlarıyla kalın kepenkleri ezmışler, parçalamışlardır. İtfaiye hemen terkos musluklarından su alarak kalabalığa sıkmaya başlamış, bu sularla gençleri dağıtmaya çalışan Beyoğlu kaymakamı Sedat Beyle birçok kimse ıslanmış, kargaşalıkta bir polis efendinin tabancası yere düşerek kaybolmuştur. Kargaşalık arasında bazı gençler ellerinden hafif surette yaralanmışlardır. Polislerden de ellerinden ve yüzlerinden yaralananlar olmuştur.

Şirketin yanındaki dükkanlar ile diğer bazı dükkanlar kepenklerini kapamışlardır.

Karaköyde

Gençler, taşlama işini bitirdik

ten sonra Galatasaray, Tünel, Yüksek kaldırım yolu ile Karaköye inmişlerdir. Şirket binası taşlandıktan sonra ve yollarda heyecanlı sözler söylenmiş, türklüğü tahkir edenlerin Türkiye'de işleri olmadığı, bir küstaha ders verildiği ilân edilmiştir. Karaköyde Japon ticaret sergisinin altında bulunan yataklı vagonlar şirketinin Karaköy şubesi de taşlanmaya başlamış, camlar kırılmış içeri girilerek Gazinin büyük kıt'ada bir resmi alınmıştır.

Gazinin resmi "buraya lâayık değildir; onu halkevine götürüp verelim," sözleriyle başları üzerinde taşınmıştır.

Gençler Eminönü, Yeni postahane yolu ile Babıaliye çıkarak gazete idarehanelerini dolaşmışlar, sonra resmi götürüp Halkevine bırakmışlar, sonra Halkevi binası önünde dağılarak meketplerine gitmişlerdir.

Darülfünun emaneti tahkikat yapıyor

Aldığımız malûmata göre Darülfünun emaneti fakülte reislerine birer tezkere yazarak nümayiş hakkında talebeden izahat alınmasını ve neticenin iş'arını bildirmişlerdir.

Müdür, azlediliyor

Diğer taraftan aldığımız son malûmata göre, yataklı vagonlar şirketi hâdiseye kendi müdürünün sebep olduğunu anlamış ve müdürü azle karar vermiştir. Bulunduğu memleketin lisanını tahkir eden ve şirketi zarar ve ziyana sokmağa sebebiyet veren bu müdürün bir kaç güne kadar memleketimizden ayrılacağı anlaşılmaktadır.

Vilâyetin cevabı

Diğer taraftan dahiliye vekâleti bu hâdis hakkında İstanbul vilâyetinden malûmat istemiş vilâyet te hâdisenin üzerinde fazla durulacak bir mesele mahiyetinde olmadığı cevabı icap eden izahatı vermiştir.

Adliye tahkikatı

Hâdis hakkındaki tahkikata adliye ve zabıta, dün devam etmiştir. Tahkikatla müddeiumumî muavinlerinden Sabri Bey meşgul olmaktadır. Dün, 15 kadar talebenin ifadesi alınmış, hâdisedeki vaziyetleri tespit olunmuştur.

Bundan başka, dün öğleden sonra Beyoğlundaki yataklı vagonlar şirketi binasında ve şirketin Karaköydeki şubesinde müddeiumumî muavini ve bir hâkim huzurunda, ehli vukuf tarafından keşif yapılmış taşlanma neticesindeki zarar ve ziyanın mikdarı tayin olunmuştur. Bu hususta bir rapor hazırlanacaktır.

Hâdisenin, hukuki noktadan sadece menkul ve gayri menkul malları hasara uğratmak mahiyetinde olduğu neticesine varıldığı söylenmektedir. Bu, kanunî tabirle kaba hat nevindendir ve ceza kanununun 516 maddesine uymaktadır. Bu maddeye göre de, alâkadarlar hakkında bu noktadan takibat yapılması, malı hasara uğratmanın şahsi şikâyet istidadı vermesine bağlıdır. Dün akşama kadar böyle bir istida verilmiş değildir.

Şirket müdürü hakkında takibat

Şirket müdürünün vaziyetine gelince, türklüğü tahkir ettiği mev-

zuu bahis olması itibarile, adliye ce onun da ifadesi alınacak ve bundan sonra, tahkikat kanunî seyrini takip edecektir.

Türklüğü tahkir maddesinden takibat yapılabilmesi için, kanunen B. M. Meclisi reisliğine müracaat edilerek, oradan müsaade alınması lâzım gelmektedir.

Şirket müdürünün de bugün soruguya çekilmesi muhtemeldir.

Başka bir hâdis deha

Dün matbaamıza Necmettin B. isminde bir tercüman geldi. Yataklı vagonlar şirketinde türklüğü tahkir eden müdür Cenoni ile kendisi arasında da bir hâdis geçtiğini ve bu hâdis esnasında türklerin bir defa daha tahkir edildiğini söyledi. Necmettin B. başından geçen vakayı şöyle anlatmaktadırlar:

Şubatın onuncu Çarşamba günü Loit Triestino kumpanyasının Tevere vapur ile Fritlant ve Blok isminde iki İngiliz kızını aldım. Servis ve otomobil, tercümanlık ücreti dahil olmak üzere kendilerini gezdirmeyi 18 liraya pazarlık ettim. Gezdim. Ertesi sabah Atinaya gittiler. Ben ertesi gün yataklı vagonlar şirketinin Beyoğlu şubesine gittim. Müdür, Cenoni beni yanına çağırdı ve bana şöyle hitap etti:

— Bana Loit Triestino kumpanyası müdürlerinden biri telefon etti. Sen 18 liraya pazarlık ettiğin kızlardan yirmi beş dolar, yani 50 Türk lirası almış ve üstünü iade etmemişsin! Sana bir daha iş vermiyeceğim!

Kendisine böyle fazla alınmış para olmadığını söyledim. Kızdı;

— Sen muhakkak fazla aldın ki, şikâyet ettiler. Zaten siz Türk değilsiniz, hepiniz hırsız ve sahtekârsınız!

Dedi. Kendisine fazla cevap vermiyerek şirketten çıktım, ve hemen Atinaya telgraf çektim, tahkik edilmesini istedim, Atinada seyyahin şubesi İngiliz kızlarına sormuş, bunlar da fazla para alınmadığını ve benden memnun olduklarını bildirmişler. Telgraf burada belediye seyyahin şubesi müdürü Ekrem Beye geldi. Ben de bir istida ile müddeiumumîliğe müracaat ederek Cenoniyi dava ettim.

Ajansın tebliği

İSTANBUL, 26 (A.A.) — Yataklı vagonlar şirketi acente müdürüne karşı dün darülfünun ve yüksek mektepler talebesi tarafından yapılan nümayiş esnasında ifadeleri alınmak üzere Galatasaray polis merkezine götürülen talebeler, ifadeleri tespit edildikten sonra serbest bırakılmışlardır.

HAVA — Yeşilköy askeri rasat merkezinden verilen malûmata göre bugün hava kısmen bulutlu ve şimalden orta kuvvette rüzgâr olmaktadır.

Dünlük sıcaklık en fazla 9, en az 5 derece, hava tazyiki 758 milimetre idi.

RADYO

Bugün

İSTANBUL — 18'den 18,45 e kadar Vedia Rıza H., 18,45 ten 19,30 a kadar Orkestra, 19,35 ten 20 e kadar Fransızca ders (müptedilere mahsus), 20 den 20,30 a kadar Darülfünun temsil, 20,30 dan 21,30 a kadar Safiye H. ve arkadaşları, 21,30 dan 22,30 a kadar Orkestra, Ajans ve borsa haberleri, saat ayarı.

Madenciliğimiz

Nasıl inkişaf edebilir ?

Ticaret ve Sanayi odaları kongresinde dün neler konuşuldu ?

Ticaret ve sanayi odaları kanunu mucibince her sene toplanması lâzım gelen İstanbul ticaret ve sanayi odası umumî kongresi dün öğleden sonra ticaret odası salonunda toplanmıştır. Ticaret odası bu kongrenin toplanacağını muhtelif gazetelerle ilân ettiği için ticaret ve sanayi işleri ile meşgul resmi memurlardan başka tacir ve fabrikatör de hazır bulunmuştur.

Kongreyi ticaret odası ikinci reisi Kara Mustafa oğlu Ahmet bey açmıştır.

Ahmet bey yedinci kongreyi açmakla bahtiyar olduğunu söyledikten sonra kongrenin çalışacağı mevzulardan bahsetmiş ve kongreyi idare etmek üzere iki reis ile iki kâtip intihabını teklif etmiştir.

Yapılan intihabatta kongre birinci reisliğine Kara Osman oğlu Suat ve ikinci reisliğine Kâzım Ziya, kâtipliklere de madenciler birliği umumî kâtibi Sadri Enver ve Sait Ömer beyler seçilmişlerdir.

Birinci reis Suat bey içtimada hazır olmadığı için Kâzım Ziya bey toplantıyı idareye başlamıştır.

Azanın teklifi üzerine evvelâ büyük kurtarıcı Gazi Hazretleriyle, B. M. Meclisi reisi Kâzım Paşa, Başvekil İsmet Paşalarla iktisat ve kili Celâl beylere kongrenin tazi-mini gösteren telgraflar çekilmesine karar verilmiştir.

Bundan sonra kongrede müzakere edilmek üzere verilmiş olan raporların okunmasına başlanmıştır.

İlk rapor madenciler birliği umumî kâtibi Sadri Enver beyin (Türkiye madenciliği) ne dair yazdığı rapor ve temennilerdi.

Bu raporu Sadri Enver bey okumağa başlamıştır.

Sadri Enver beyin raporunda Türkiye'deki umumî madenciliğe dair rakkamlar şikrediliyor ve bakır, krom, zimpara ile petrol madenlerimiz hakkında mufassal malûmat veriliyordu. Nihayet kongre bu maddelerin işletilmesi için şu temennilerin kabulü rica ediliyordu:

1 — Yeni maden kanunu lâyihasının bir an evvel intacı.

2 — İnfilâk edici maddelerin madencilere Avrupa satış fiyatı üzerinden verilmesi.

3 — Kara ve deniz nakliye fiyatlarının tenzili.

4 — Liman tahmil tahliye masraflarının tenzili.

5 — Resmi nisbinin yüzde bire tenzili ve icabında büsbütün lâgvi ve Ereğli havzasındaki kömürlerin de bundan istifade ettirilmesi.

6 — Ereğli ve Zonguldaktaki tahmil ve tahliye vesaitinin asrileştirilmesi.

7 — Teşviki sanayi kanununa muhalif olarak lâğvedilen muafiyetlerin tekrar iadesi, 1906 ve 2064 numaralı kanunlarla zamanlanan vergilerden maden ve sanayi binalarının istisnasını tefsir suretile tadili.

8 — İptidai maddelere mahsus cetvelin maden sanayinin ihtiyacı nispetinde tadili.

9 — Maden direkleri için alınan

orman resminin tenzil veya kâmil len lâgvi.

10 — Hususî şartlarla ihale edilmiş olan ve bugünkü iktisadî vaziyet karşısında işletilmesi kabilmeyan maden imtiyazlarının umumî ahkâm deiresinde tadili.

Enver beyin raporu bittikten sonra derhal teşkil edilecek encümene havalesi teklif edilmiştir.

Fakat azanın teklifi üzerine rapor hakkında fikirlerini söyleyen istiyenler dinlenilmiştir.

İlk söz alan uzun müddet Zonguldak mektebinde müdürlük etmiş olan İstanbul sanayi müdürü Refik beydi.

Refik bey rapor hakkında umumî fikirlerini söyledikten sonra:

— Memleketimiz için evvelâ jeolojik harita yapmak lâzımdır. Bu olmadan maden taharri edilemez. Temenniyat arasına bunların da kaydını rica ederim. Bunun için de servis jeolojik yapılmalıdır. Bundan sonra memleketimizdeki münbit madenlerinden istifade edilmesi lâzımdır. Bunda katran, benzin, mazot, ihraç edilir.

Üçüncü teklifim de ırmak Filyosa kadar olan demir yolu Zonguldaktan itibaren Ereğli kadar uzamasıdır. Bu sahil hattı ancak bu takdirde faydalı olacaktır. Yoksa bugünkü vaziyette Filyosa — Irmak hattından istifade mevzu bahis değildir.

Diğer bir teklifim de bu mıntıka da bir liman ihtiyacıdır. Bu liman da Ereğlide muhakkak surette olmalıdır. Kömürlerimizin rümünü çoğaltmak için son bir temennimiz de rüsumdan muaf olmasıdır. Başka memleketlerde prim verilirken memleketimizde hiç olmazsa rüsumdan muaf olması kömürlerimizin rümünü çoğaltır. Refik beyden sonra söz alan ticaret odası umumî kâtibi Veli bey de rapor hakkında fikirlerini söylemiş nihayet darülfünun müderrislerinden Ayni zade Hasan Tahsin bey söz almıştır.

Hasan Tahsin bey madenciliğin yeni vaziyetine temas ederek yeni maden kanunu lâyihası hakkında Sadri Enver beyden malûmat istemiştir.

Bilhassa yeni maden kanunu yihasında mülkiyeti milliyenin yoksa mülkiyeti şahsiyenin mi kabul edildiğini sormuş bunları anladıktan sonra Türk madenciliğinin yeni bir vaziyette ilerliyeceğini söylemiştir.

Sadri Enver bey bunlara cevap vermek için söz istemiştir. Fakat raporun encümeninde tetkiki esnasında azanın sorduğu suallere cevap verilmesi kararlaştırılmış bu arporu tetkik edecek encü azaları intihabına geçilmiştir.

Maden mühendisi Kenan, Re Osman, Cevat, Fuat Fazlı, Cemal İbrahim, Orhan ve Hasan Tahsin Beyler madencilik encümeninin üyeleri seçilmişlerdir. Vakit geciktiği için kongrenin birinci içtimasına nihayet verilmiştir.

İkinci içtima gelecek pazar günü öğleden sonra olacaktır.

VAKIT'in Edebî Tefrikası : No 5

Bir Yastıkta Kocayın ..

Yazan : Mediha Münir

Lâmia çayı hazırlıyor, ben yardımı ediyordum. İşi bitirdik. Lâmia fincanları dağıttı.

Bir aralık, yandaki küçük odada benden bahsedildiğini duydum. Lâmia söylüyordu:

— Yalan söylememişim değil mi?.. Bedia teyzemi güzel bulmuyor musunuz?

Bir ses cevap verdi:

— Güzelliği o kadar şayanı dikkat değil. Asıl güzelliği safiyetinde.. Bir genç kız kadar saf... Kocası çok kerata şeymiş muhakkak, kadının safiyetini ihlâl etmemiş. Bütün kulak kesilmiştim. Lâmia anın cevabını dinledim.

— Bedia teyzemin kocası çok iyi bir adamdı. Her halde sizden çok daha iyi idi.

— Olabilir... Herhalde çok iyi olmak budala olmakla müsavidir. Hanım teyzenizin safiyeti de bu budalalıktan ileri geliyor.. Yani kocasının budalalığından.

— Bu hususta sizinle münakaşa edemeyeceğim. Her halde Bedia teyzem güzeldir. Hem de sahte yapma güzel değil. Yüzünde boya değil, pudra bile yok.. Kadife gibi bir teni vardır. Gündüz gözüle görmeniz..

Nazif Beyin mukabelesi beni kulaklarıma kadar kızarttı. Biraz sesini alçaltarak dedi ki:

— Şöyle bir gündüz gözüle görmek pek fena olmayacak..

Lâmia güldü:

— Nazif Bey, bir genç kızla konuşmuşunuzu unutuyormusunuz.

Bedia, ezizle konuştuğum için açık konuşuyorum ya.. Fakat siz de verdiğiniz derslerden istifade edecek kabiliyet yok.

Lâmia, her türlü mevzuu konuşan kızlardandı. Bu söze güldü:

— Siz de artık ders vermekten vaz geçin öyleyse.

Sonra ilâve etti:

— Şimdi ben size bir nasihat vereyim: Bediaya dikkatli bakın. Eşi kolay kolay bulunur kadınlardan değildir.

— Farkındayım kızım.. Teyzeniz güzel kadın. İyi reçel yapar, iyi dolap yerleştirir. Tam bir ev kadını olduğu belli..

— Bunlarla alay mı ediyorsunuz?.. Bunlar birer meziyettir.

— Muhakkak, muhakkak amma ben takdirden acizim...

Raşide seslendi:

— Lâmia, şeker bekliyorum.

Koştum, şekerliği aldım, Lâmia ile karşılaştık. O geçti. Arkadan Nazif bey geliyordu. Bana biraz daha dikkatli baktı. Bakıştı. Ben yürüdüm.

Nazif beyin hakkı vardı. Ben tam bir ev kadınıym amma, henüz tam bir salon kadını olamadım. Acemiyim. Henüz açılamadım. Kalabalık içine girdim mi, serbes davranamıyorum. Üzerime bir sükülilik çöküyor.

Geç vakit Raşidenin kur yaptı. Refik bey geldi. Raşidenin yüzüne baktım. Tamamile değişti. Kaşlarını çatıklığı düzeldi. Bakışları pırıldadı.

Bu aralık gramofona Estrella'nın bir plâkını koydular.

İspanyol musikisi güneş kokar, nağmelerinde ılık bir gecenin, yâminlerle, gölgesiz güneşte yanan bir çiçeğin kokusu vardır.. Dinlerken kuraklıktan çatlıyan yerler, göz kamaştıran denizler, göz

alabildiğine yükselen mavi gökler taahhyül ederim.

İspanyol musikisi beni sarhoş eder.

Dalmış dinlerken, omuz başımda bir ses duydum. İliklerime kadar ürperdim. Nazif Bey eğilmiş:

— İspanyol havalarını çok beğeniyorsunuz değil mi?.. diyordu, ben de beğenirim.. Bu havayı sizinle beraber dinlediğim için memnunum.

Bu söze ne mâna vereyim?

Kabahat işlerken yakalanmış bir çocuk gibi idim. dedim ki:

— Beğendiğimi nereden biliyorsunuz beyefendi?.. Muhayyeleniz epey geniş..

— Hayır hanımefendi. Ben musiki dinlerken, benimle beraber dinliyenlerin yüzlerine bakarım ve yüz çizgilerinden içlerinden geçeni anlarım... Sizi temin ederim, ki yüzünüzden içinizden geçenleri anlamak çok kolay oluyor. Ağzınız kapalı dururken bile konuşuyor sunuz, çünkü gözleriniz konuşuyor.. Siz bir harikasımsınız..

— Evet, reçel yapan, iyi dolap yerleştiren bir hârika!..

Bu mukabelemi soğuk kanlılıkla karşıladı. Gülümsedi, hoşuna gitti, cevap verecekti. Vakit bırakmadım. Devam ettim:

— Filvaki iyi tahmin ettiniz. Sa hiden reçel yaparım ve iyi dolap yerleştiririm. Fakat bu meşgalem arasında musiki ile de meşgul oldum.

— Sanatkar olduğunuza emim.. Demin dinlemenizi seyredirken buna kanaat getirdim.

Nazif beyin bu son sözü üzerine irkildim. Ne diye mütemadiyen bana bakıyordu?.. Gözlerini üzerimden ayırmamak salâhiyetini kimden almıştı?.. Bunları açıkça söyleyecektim.

Teyzem uzaktan seslendi:

— Bedia, biraz bana gelir mi sin?

Nazif bey önümde eğildi:

— Güle güle gidiniz hanımefendi.. Esasen gitmeseydiniz, beni kovacaktınız.. Dedim ya, yüzünüze bakınca, içinizden geçenleri derhal anlıyorum.

Omuz silktim, teyzemin yanına gittim. dedi ki:

— M. Estrella, Chant de la gitave'yi çalacak. Fakat muhakkak bir kadının beraber söylemesini istiyor. Raşide'nin nezlesi varmış, sesi kısık. Rica ederim sen söyle.

Hayretle teyzeme baktım:

— Ne söylüyorsunuz teyze.. Filvaki ben şarkı söylerim amma, kendim için söylerim. Ders falan almış değilim... Chant de la gitave'yi de bilirim amma, herkesin içinde söyleyemem..

(Devamı var)

Yeni bütçe

Belediye bütçe encümeni dün toplanmış, belediyenin 933 bütçesi etrafında müzakereye bulunmuştur. İctimaa vali ve belediye reisi Muhittin Bey de iştirak etmiştir.

Ne kadar et yiyoruz ?

Tutulan bir istatistiğe göre İstanbul'da her gün 3 bin koyun ve kuzu ile 450 sığır kesilmekte olduğu anlaşılmıştır.

Yürekler acısı!

Kasımpaşada iki küçük yavru

Bir su birikintisinin içinde boğuldu

Dün Kasımpaşada yürekler acısı bir facia olmuştur. İki küçük yavru, bu faciannın kurbanı olarak gözlerini hayata kapamıştır.

Tüyler ürpertici bir şekilde cereyan eden bu hâdisenin tafsilatını yazıyoruz:

Kasımpaşada Yeniçeşmede Hasköy caddesinde Nuriye hanım isminde bir kadın vardır. Nuriye hanım duldur. Kendisinin biri beş, biri sekiz, biri on yaşında olmak üzere üç çocuğu vardır. Nuriye hanımın bir de annesi vardır.

Nuriye hanım üç çocuk ile annesini geçindirmek için bütün ameliği yapmaktadır.

Dün de işine giden Nuriye hanım 10 yaşındaki kızı Esmayı, 8 yaşındaki oğlu Niyazi'yi ve 5 yaşındaki en küçük çocuğunu annesine bırakmıştır.

Nuriye hanım işine gittikten sonra da üç küçük çocuk oynamak istemişler; ve bunun için evden çıkmışlar; Kulaksızda Hüseyin ağasının tarlasına doğru yollanmışlardır.

Tarlada dört metre genişliğinde ve iki metre derinliğinde bir kuyu vardır. Yağmurlardan biriken sularla kuyu tamamen dolmuş bir haldedir.

Üç çocuk tarlaya geldikten sonra koşup oynamaya başlamışlardır.

Bu sıralarda bunlardan ortancası olan 8 yaşındaki Niyazi tarlada bir taraftan öbür tarafa koşarken önündeki etrafı kapalı kuyu görmemiş ve birdenbire içine düşmüştür. Bu vaziyet karşısında ablası 10 yaşındaki Ema kardeşi ni kurtarmak istemiş, kuyuya elini sokarak kardeşini çekmeğe uğraşmıştır. Bunun mümkün olamadığını görünce bu sefer iki metre derinliğindeki kuyuya girmeğe karar vermiştir.

Ema iki metre derinliğindeki kuyunun yüksekliğiyle kendi boyunu iyice hesaplamadığından ve kuyunun derinliğini daha az zannedtiğinden içeri girince sular onun da başından aşmış; böylelikle biri sekiz, biri 10 yaşında iki çocuk boğulmuştur.

Gözünün önünde iki kardeşinin boğulduğunu gören beş yaşındaki en küçükleri şaşırarak, ağlamağa başlamıştır. Neden sonra küçük çocuğun ağladığını görenler polise keyfiyeti haber vermişlerdir.

Bu suretle 8 ve 10 yaşında boğulan Niyazi ve Ema kuyudan çıkarılmışlardır.

Hâdiseden bir müddet sonra haberdar olan çocukların annesi Nuriye hanım kederinden çılgına dönmüştür.

Zabıta tahkikata devam etmektedir.

Kan almak isteyenler

Mezbahadaki hayvan kanlarına bir şirketin talip olduğu anlaşılmıştır.

Bu şirketten maada Sadi Bey namında bir zat ta kanları satın almak istemiştir. Sadi Bey yapacağı tesisatla kandan gıda madde ve gübre hazırlayacaktır.

Dilimiz şerefimizdir

Darülfünun Tıp Fakültesi talebesinden Refik Rauf, Cemalettin, Mustafa ve Fikri Beyler kendileri ve diğer arkadaşları namına yazmış oldukları bir yazıyı getirdiler. Gençliğin temiz ve güzel heyecanını gösteren bu yazıyı dercediyoruz :

En mukaddes vazifesi Milli

şeref ve gururu her türlü tecavülden korumak olan memleketin münever gençliği, mazinin karanlıklarından arta kalan kör bir zihniyete karşı dün, bağrından kopan bir infialle haykırdı. Ne istilâ kuvvetlerinin, Anadolu'nun mukaddes topraklarında bir kıyamet velvelesine yıklan muazzam hayallerinin gürültüsünden; ne de küçük Asyanın cihan tarihine sahifeler açtıran büyük inkılabının velvelesinden uyanmayan gafiller, Türk gençliğinin millî şuur ve millî heyecanındaki ahenk ve kudreti gördüler. Fakat görmek kâfi değil; onlara gördüklerini anlatmak, asırdide hayal âlemlerinde, hakikatı unuttuğu kafalara vicdanımızın nurundan meş'ale tutmak da vazifemizdir. İstiyoruz ki damarlarımızda akan âsil kanla yuğurulmuş mukaddes topraklarımızda da yaşayan herkes, münevver Türk gençliğinin ne düşündüğünü bilsin. İstiyoruz ki temiz havamızda yaşayan her fert heyecanımızı ve onu idare eden şuurumuzun nurunu beyninin içine mihlasın. İstiyoruz ki mukaddes vatan sınırlarının içinde yaşayan her insan şu sesimizi duysun ve kafasına soksun:

“Türk elinde Türk genci her şeyden evvel millî şerefine gözetir. Türkün vatani, Türkün tarihi yalnız bu millî şerefine heykelleşen ifadesidir. O heykelin mermeri Türk dilinin âsil ve temiz varlığıdır..”

Bunu anlamıyacak kadar gafil ve görmeyecek kadar kör olanlar, vicdanını mefkûrenizin nuruyla yıkayınız, ve sonra tarihi açınız: Onun her sahifasında Türkün özünü taşıyan âsil kanını göreceksiniz. O sahifalar size bu kanın şerefli Türk dilini ebediyet tarihlerine yazmak için döküldüğünü söyleyecektir.

Fakat biz uzağa gitmiyelim. Hepimizin yaşadığı günlere gözlerimizi çevirelim: Burada, İstanbul'dan bir gün uzakta Çanakkale denilen bir yer var. Gidip onun toprağını yoklayınız: Bir milyon güzide Türk yavrusunun, beş kıtanın doksan dokuz milleti karşılarında, asırdide bir medeniyet ejderinin cehennemî gülleleri saçan topları karşısında bir karış toprak üstünde can verirken boğazın suları kadar bollukla aktığı kanın kokusunu duyacaksınız. Bir milyon Türk gencinin, kemikleriyle, cihana kurduğu siperleri göreceksiniz. Orada bir sabah gün doğarken, on yedi yıl evvelki kızıl renge boyanacak olan sulardan esecek meltemde, bir milyon Çanakkale kahramanının ruhları kucağımıza fısılayacak:

— Kanımızın rengine bula nan güneş bu sabah Çanakkale ufuklarında yükselirken Türkün temiz dilile okuyacağı ezeli destanlarını dinlesin diye bütün bir cihanın savletini kanımızda boğduk. Mukaddes vatanın kemiklerimizle ördüğümüz ve üzerinde uçtuğumuz sınırları içinde Türk dilinin öz ve temiz sesi duyulsun diye yedi başlı bir ejderin ağzından fırlayan alevleri kanımızla söndürdük..”

Biraz daha yakın günlere gelelim: Anadolu'nun ecdat kanile yoğurulmuş topraklarına bakınız. Orada medeniyet kisvesine bürünmüş bir kurunu vusta hortlağının çürüten kemiklerini göreceksiniz. Ve onların üstünde milyonlarca Türkün kanat çırpın ruhları size rüzgârların ağzından hitap edecek:

— Bu ellerde babasız öksüzler, evlâtsız dullar dünya kadar eski şerefli destanlarını, dünya kadar eski öz ve temiz dillerile

terennüm ederken batıdan kopan bu hortlamış medeniyetin kemikli elleri, kara bulutlar gibi uzandı.

Havamızda dalgalanan Türk dilile söylenmiş millî destanları boğmak istiyordu. Biz, bir gün bu topraklarda sağ gezecek öz kardeşlerimiz, damarlarında çoşacak kanımızın çağlításından kalplerine doğacak millî mefkûre nurunu öz dilimizle etrafa saçınlar diye bu kara hortlağı bir daha diriltmemek üzere gömdük. Yarıda kalkan saç bitmemiş yavrucuklarımızı, Çatıda kalan ak saçlı ninelerimizi, bir gün şu havada Türk dilinin sesini duymak için feda ettik..”

Ey hâlâ kendilerini Hindistanın Fildişi köşklerinde, Tunusun Cezayirin limon ve portakal bahçelerinde esatirî âlemlerde görenler.. Hâlâ Çinin fağfur saraylarında beyinleri Afyonla dumanlanmış, milyonlarca cariyenin afyonlu içkiler sundukları heyzean âlemlerinde yaşayanlar... Hâlâ Şarkın binbir gece masallarında sultanlar ve melikelerin beşiklerinde uyuduklarını zannedenler. Bizim ruhumuza hitap eden bu sesi duyamazsınız çok görmeyiz. Fakat Çanakkalede; üzerinde bir milyon güzide Türkün ruhları uçuşan bu mukaddes şehamet meşherinde Türkün yüce sayhası cehennemî gülleleri boğarken bütün cihan uyandırdığı zaman siz nasıl uyuyabildiniz. O sayhaki bugün semahatımızdan aldığınız cür'etle tahkire yeltendiğiniz Türk dilinden bütün cihana şerefli varlığımızı ilân ediyordu. Anadolu'nun göbeğinde o kara hortlak can verirken dünyayı tutan eninleri bile belli ki sizi uyandıramamış. Eğer öyle olmasa idi kanımıza yakışan bir asâlet ve vekarla size gösterdiğimiz müsamahadan cür'et alarak hâlâ gözlerimizin önünde küstah çehresile sırttan, yabancı dilleri taşıyan; cicili bicili camekânlarınızda levhaları daha fazla tutmağa utanırdınız. Fakat artık yeter. Kendimize gelmek zamanının geçmiş olduğunu bilmelisiniz. Beyninizdeki afyonlu bulutları uçurunuz. Burası tahayyül ettiğiniz hezeyan âlemi değil.. Burası temiz dilini kanının bahasına kazanmış olan öz Türklerin öz vatanıdır. Bütün bir Türk tarihi Türk dilini bu dünyada ebedileştirmek için yazıldı. Ona karşı saygısızlık, onu bize bağışlayan âsil kana tecavüzdür. Milli şuurunu kazanmış bir milletin genç müneverleriyez. Her milletin manevi mukadesatına, maneviyata verdiğimiz kıymetin ölçüsüyle her zaman hürmet ederiz. Fakat duygusuz kafaların müstekreh salyalarını temiz ve lekesiz şerefimiz üzerine akıtmak istediklerini gördüğümüz zaman herkesten evvel biz yumruğumuzu indiririz. Çünkü hayatımızın gayesi her şeyden evvel o mukaddes şereftir.

Edebiyat hocaları

İstanbuldaki lise ve orta mektep edebiyat hocaları bugün maarifte toplanarak söz derleme işi etrafında görüşeceklerdir.

Yol parası

Bu ay memurlardan yol parasının ikinci taksiti kesilecektir. Tak sit 3 liradır.

Yeni bir Rus filmi

Aklını kaybeden adam!

PARIS, Şubat (Hususi muhabirimizden) — Bigal sinemasında beş ay müteahdiyen 500 defadan fazla gösterildikten sonra "Hayat yolu - Mustafa,, yerini yeni bir Rus filmine bıraktı: Aklını kaybeden adam!

"Hayat yolu,, nun neden bu kadar rağbet kazandığını mühim sinema kumpanyası müdürlerinden birine sorduğum zaman, şöyle bir cevap almıştım:

— Ben bu filmde bir fevkalâdelik görmedim. Yalnız eser Rusyadan, komünist Rusyadan geliyordu. Her esrarlı şey gibi o da Avrupa aristokratlarının meraklarını kamçılardı o kadar...

Bu cevap beni hiç bir suretle tatmin etmemişti. Aynı suali Bulgar sinema gazetecilerden dostum Stefan Boyçefe sordum.

— Hayat yolu sinema san'atında mektep olacak eserlerden birisidir. Haniya eskiden sessiz film zamanında "Aşk uğruna katil, Varyete,, "Niyebelungen,, "Üç şık,, gibi. Nitekim bu eserin nasıl mektep vazifesini gördüğünü onu taklit eden fakat hiç bir zaman onunla yarışamayacak olan bir çok filmlerle gördük: Emil ve polis hafiyesi, Üniformalı genç kızlar, Vapurda sekiz kız...

Bu iki görüş farkını okuyucuların takdirine bırakıyorum.

Aklını kaybeden adam filminde başrolü Fedor Nikitine oynıyor. Daha doğrusu oynamıyor, yaşıyor. Sizi temin edeyim ki eğer bu artist Avrupada çalışsaydı, çoktan Emil Yaningisi tahtından indirirdi.

Fedor (rolünü kendi ismile yazalım) ahırda samanların üstünde, tavuk ve köpeklerin arasında yatan, bütün köy çocuklarının eğlencesi olan, harpte bir güllenin sademesile aklını kaybeden, kim olduğunu, nereden geldiğini, ne yaptığını bilmiyen bir zavallıdır.

Harbin sonu!

Çarlık ordusu mahvolmuştur. Askerler köpekler gibi sokakta yerde yatıyor.. Tifüs, tifo.. Doktor yok. Bakan yok.

İşte köyün meydanında iki manga asker boylu boyuna yere uzanmış yatıyor. Kimse yanlarına yaklaşmıyor. Fedor kendisini döven, seven, ahırda bir eşek gibi besliyen ihtiyar karının yardımile yarı ölü askerlerin çizmelerini çıkarıyor.

— Su... Biraz su!

Fedor duraklıyor. Genç bir hasta ellerini uzatmış yalvarıyor:

— Biraz su ölüyorum.

Deli delikanlıyı kucaklıyor. Onu kendi evine samanlığa götürüyor.

Hasta inliyor. Köşede bir dişi köpek yavrularına süt vermektedir. Delikanlı yerde sürüklene sürüklene ilerliyor gözleri daha ye-

Harold sinemacı filminden bir sahne

Zevk gecesi filminden bir sahne

Düğün gecesi

İpek filmin yaptığı "düğün gecesi,, filmi bitmiştir. Bu filmin rejisörünün "Karagöz,, filmi yapan Osman Mümtaz bey olduğunu yazmıştık.

Düğün gecesi Martın sekizinci günü Beyoğlunda Elhamra sinemasında gösterilmeğe başlanacaktır. Bu eserin halk tarafından çok iyi karşılanacağı hakkında alâkadarlar bizi temin etmektedirler.

Evet artık her şeyi hatırlıyor. Aklını kaybeden adam aklını bulmuştur.

Trene atlıyor, şehire gidiyor? Fakat otomobiller, tramvaylar ne oluyor? Niçin halk bu kadar hızlı yürüyor? Herkesin yüzü gülüyor? Dilenmek için büyük bir lokantaya girdiği zaman büsbütün hayrete düşüyor? Masada oturanların hepsi, kadın erkek işçi kıyafetinde, mikrofona başında nutuk söyleyen adamın yanına yaklaşıyor ve karısını aradığını söylüyor. Bu sırada birisi yanına yaklaşıyor ve onu birdenbire kucaklıyor. Bu samanlıktaki köpeğin memesinden süt için fakat şimdi mühim bir fabrikanın reislerinden biri olan delikanlıdır. Fedor ona müdür bey diye hitap ediyor? Ötünde eğiliyor selâm selâm üstüne. Diğer ameleler bu acaip kafalı adamı hayretle süzüyorlar.

Fedor Sovyet Rusyanın yüzlerce fabrikasının birinde çalışmaktadır. Hayatından memnundur. Çarlığın yıkılmasına bir türlü inanmıyor.

Delikanlının yardımile Fedor karısını da buluyor. Fakat kendisini kadın kabul etmiyor.

"Aklını kaybeden adam,, da "Hayat yolu,, nun tekniğini bulmak kabildir. Maamafih filmin bazı sahneleri propaganda yapmak bahanesile mübalâga edilmiştir. Eser üzerinde fazla söz söylememe imkân yok. Zira Fransada gösterilen kopyası bir çok makas darbesine uğramış! Her şeye rağmen aklını kaybeden adam herhangi bir milletin sinema sanayiinin iftihar edeceği bir filmidir.

A. Fuat

Kavuklu Ali Bey İpek filmin yaptığı "Bir Düğün gecesi,, filminde

Zevk gecesi

Komedi Fransez tiyatrosu artistlerinden Jean Weber'in son filmi (Zevk gecesi) dir.

Gençliği ve güzelliği kadar sahnedeki kudretile de iştihar etmiş olan (Jean Weber) bugün Fransanın Rudolf Valantinosu olarak yadedilmektedir. Bu müstesna yıldız İstanbul geçen sene ilk defa "Napolyonun oğlu,, filminde tanınmıştır. Bu mevsim birdayetinde Majikte (Evliler ve sevdaları) filminde ise lâyük olduğu rağbet ve muhabbeti kazanmış ve Pariste olduğu gibi İstanbul da sevgilileri meyanına girmiştir. Jean Weberi Majik sinemasında son filmi olan Zevk gecesinde genç ve güzel fransız yıldızı Josslin Gaël ile göreceksiniz. Film mevzuunun inceliği, nükteleri ve yıldızlarının güzelliği ve muvaffakiyeti ile güzel bir eserdir.

Zevk gecesi, Majik sinemasında gösterilecektir.

Lui, sinemacı

Harold Hall sinema meraklısıdır. Gazetelerde Holivutta yeni artist arandığını okumuş ve yola çıkmıştır.

Bir yanlışlık Haroldun stüdyoya girmesine yardım eder. Fakat o kadar çok yanlışlıklar yapar ki nihayet oradan kovulur.

Harold film çevrilirken bir

KISA HABERLER

* "Sevgiden sonra,, filminde oynamış olan Victor Fransen "kırık kanatlar,, isimli bir filmde oynuyacaktır.

* Jacques Feyder Amerikadan Fransaya dönmüştür. Fransada "Madame Bovary,, filmi yapacaktır.

* Verhaeren'in şiirlerinden birisi, kısa bir filme mevzu olacak. Bu şiirin ismi "bir ihtiyar,, dır.

* "Görünmeyen kadın,, isimli bir film yapılıyor.

* Anna Karenin'in fransızca, İngilizce, Almanca olarak yeniden ve sözlü filmi yapılacaktır.

* Suzi Vernon paramunt ile mu kavelesini yenilemiştir.

* André Luguet "zamanı evinde,, isimli bir film çevirecek. Ga by Morlay ile Jean Max'da beraber oynuyacaklar.

* Florelle yeniden bir film yapıyor.

* Gitta Alpar ile Gustave Frölich yeni bir film yapıyorlar.

* Marlène Dietrich Fransa ve İngilterede bir tiyatro turnesine çıkacaktır.

* Douglas Fairbanks İsviçreye gitmiştir. Orada kış sporlarına ait bir film yapacaktır.

* Ronald Colmann yeni bir film yapıyor. Anna Stein ile oynuyacaktır.

* Elissa Landi Amerika tabiiyetine geçmiştir.

* Greta Garbo, Kristine isimli filminden sonra Saint-Moritz güneşi isimli bir film çevirecektir.

* Maurice Chevalier yeni bir film me başladı.

* Malek "nasıl, bira yok mu?,, isimli bir film yapıyor.

* Joan Grawford "kadın dans evi,, isimli bir film yapıyor.

* 1932 senesinde buhrandan dolayı 5895 sinema kapandı. Nerede? Amerikada.

* "Meçhul semt,, bir filmidir. Ye gâne kadın rolünü Betti Compson oynuyor.

* "Tahta haçlar,, filmi Amerikalılar, Fransa borcunu ödiyeceği güne kadar göstermemeğe karar vermişlerdir.

* İngilterede, "emir emirdir,, isimli bir film yapılıyor.

* Claudette Colbert, "Haç,, isimli bir filmde oynuyor.

genç artistle sevmeye başlar. Stüdyoda başlayan bu flört gülünç neticeler verir ve kız eline geçen bir kâğıt üzerine bu işin bittiğini yazar, ve Harolda verir. Bu kâğıt büyük sinema sermayedarlarından birinin o gece verdiği bir ziyafete davetiyedir.

Harold ziyafete gitmeğe karar verir, eline bir frak geçirerek gider. Bu frak bir hokkabazındır ve tabii bir çok marifetleri vardır. Ziyafette frank ve Harold halkı o kadar güldürür ki sermayedar Haroldu mukavele ile alır. Harold hem artist olur hem de güzel Marinin kalbine malik olur.

Bu film Elhamra sinemasında gösteriliyor, ve sonsuz kahkahalar topluyor.

Harold Loyd her zamanki gibi sevimli. Constance Cumwing ise çok cici bir şey.

EĞLENCELİ YAZILAR

Sağır kız

Fuat bey İzmirden İstanbul'a geldikçe on beş yirmi gün için bir otele incek yerde Beyoğlunda bir tanıdığı aile yanına pansiyon olarak girerdi. Yer, içer, yatar, işini bitirir, giderdi. Fakat bu defa geldiği zaman Mis sokağındaki bu ailenin evi terkettiğini öğrendi.

Onların yerine gelenler de pansiyon işletiyorlardı. Fuat beye kapıyı açan yaşlıca kadın isterse boş odalar olduğunu söyledi. Fuat bey, aldığı bu evde bir oda tuttu.

Ev sahipleri iki ihtiyar kadındı. İkisi de ihtiyar kızmışlar, yalnız birisi sağır, öteki kekeme...

Fuat bey, birkaç akşam geç gelip yattığı için bunların yüzünü görmemişti. Erken geldiği bir akşam iki kız kardeş onu odalarına davet ettiler. Likör ve kahve ikram ederek bir müddet onunla konuşmak istediler. Fuat bey sağır koluyla, çenesinin hareketleriyle kısa bir iki hareketle şundan bundan bahsetti. Kekemenin lâkırdısı nı kısa kestirdi. Niyeti gidip yatacağı sırada kızlardan birisi kalkıp dışarı çıktı, öteki:

— Biraz sabrediniz, kardeşim çalgı çalacak, ben de size şarkı söyleyeceğim!

Deyince Fuat bey sabredeme -

Yeni ev'ler

— Ah sevgilim, sana nail olduktan sonra hayatın bütün ağırlığı üstümden kalktı, kendimi ne kadar hafif hissediyorum bilsen...

di, sağırın işitemeyeceği bir tonla: — Hay çenen tutulsun, allah belânızı versin!..

Dedi. İhtiyar karı Fuat beye bakarak:

— Affedersiniz, dedi. Sağır olan kız kardeşimdir.

Usluluk

Annesi Faika uslu olmamanın felâketlerini anlatmak için bir hikâye anlattı ve sonunda:

— Kurt kuzuyu yedi. Neden? Çünkü kuzu uslu oturmuyordu da ondan..

Faik hemen atılarak:

— Evet, dedi. Eğer kuzu uslu otursaydı, o zaman da zavallıyı biz yiyecektik, değil mi?

— Beyefendi, saç mı, sakal mı?
— Kör müsün? Elbet saç...

Bir geveze

Küçük Faik annesi misafirlige götürmüştü. Salondaki kibar hanımlarla annesi konuşurlarken Faik hem bir albümdeki resimlere bakıyor, hem de kulak misafiri oluyordu. Bir hanımefendi dişlerden bahsedilirken:

— Çok şükür, dedi. Hiçbir diş sıkıntısı çekmedim. Ağzımda tam 32 dişim var, hepsi sağlamdır.

Faikin annesi de:

— Benimkiler de tamam ve sağlamdır.

Deyince Faik atıldı:

— Anne seninkiler 34 olacak. Dün iki tanesini dişçi takmıştı ya..

Amânın çocuğu

Sekiz yaşında bir oğlan yolda geçen bir zatın önüne çıkarak avucunu uzattı:

— Beyefendi, babam âmâdır. Ekmek parası verin!..

Yolcu merhametle sordu:

— Baban nerede?

— İşte, karşıda... Camekânda resimleri seyrediyor..

Son moda

Yeni zenginlerden birinin hanımı ömründe ilk defa uğradığı büyük dükkânlardan birinde şapka arıyordu. Başına uygun gelen çeşit çeşit şapkaların fiyatını soracakken matmazel izahat veriyordu:

— Bu son moda bir şapkadır, 1865 modası.. Öteki 1933 modasıdır.

Yeni zengin hanımı rakamları kuruş zannederek:

— Son modayı verin!

Dedi ve 1865 kuruş tediye ederek çıktı, gitti.

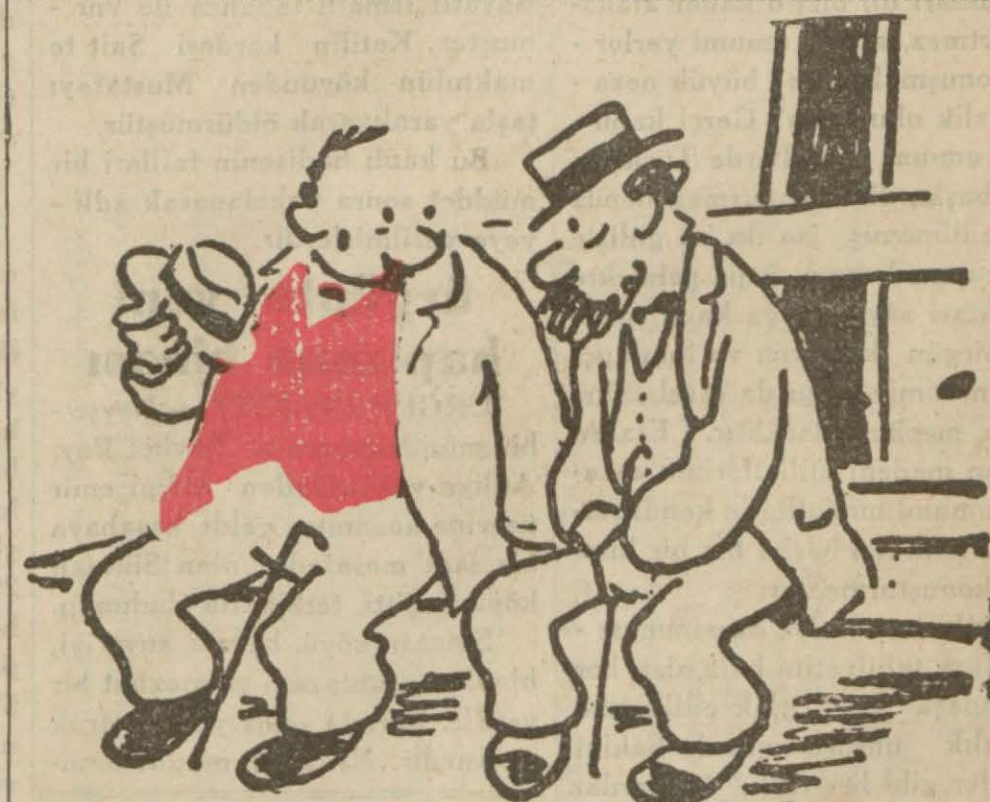
Şımartmak ..

Hâkim, maznunun yaptıklarını kâtip okuyunca dayanamıyarak haykırdı:

— Bu ne alçaklık.. Senin haydutluğun Çakırcalıyı, cinayetlerin Landroyu geçti..

Maznun mütevazıane bir tebessümle:

— Reis bey, beni adeta şımartıyorsunuz! dedi.

— Seni her zaman işsiz mi göreceğim bu adam, çalışsan a!
— Ne yaparsın birader, yazın buzlu şerbet sattığım için kişinin iş bulamıyorum, kişinin da kestane satarım, yazın iş bulamam, kabahat bende mi?

Uzak akraba

Daktilo Nimet hanım, ablası vefat ettiği için müdür beyden iki gün izin aldı. İlk günün akşamı müdür bey onu Beyoğlunda bir sinemadan çıkarken görünce kaşlarını çatı. Yanına yaklaşıp:

— Hani, mateminiz vardı?

— A, müdür bey... Uzak akraba için matem tutulmaz...

— Nasıl uzak akraba?.. Ölen ablanız değil miydi?

— Evet ama, o Adanada idi, orada öldü.

Evlat bu ..

85 yaşında bir anne altmışlık kızını doğuyordu. Fakat altmışı senedenberi doğduğu bu kızcağzın bu derece acı acı ağlamış olduğunu görmediği için hayretle sordu:

— A, ayol.. Neden bugün bu kadar acı acı ağlıyorsun?

— Evveliden hızlı vurabilirdin, şimdi ne kadar kuvvetten düşmüş olduğumu görüyorum da ona ağlıyorum.

İtibar

Kalemi mahsus müdürü tam giniyip çıkacağı sırada baktı ki odacı pencerenin perdesini indiriyor.

— Neden perdeyi kapatıyor sun, Mustafa?

Diye sordu.

— Güneş girmesin diye begum...

— Peki ama, ben gidiyorum.

— Ben sağa aldırman. Emme yerdeki kilimin irengi uçar dey perdeyi çekerim begum.

Güzel anne!

Lemanın annesi ayna karşısın da tuvalet yaparken Leman da mantosunu giyiyor, şapkasını düzeltiyordu. Annesi uzun uzun kendisini tetkik ettikten sonra kızına döndü, büyük bir gurur ve azamete:

— Leman, dedi. Sen benim kadar güzel olmak için ne verirsın?

— Sen benim kadar genç olmak için ne verirsın onu..

— Bu buhran karşısında çalışmaktan ve bir iş bulmak başka çare kalmadığını anladım

— Ne azim sahibi ve ne fedakâr bir kadınsın.

— Evet, üç hizmetciden birine mutlaka bir iş bulmaya çalışacağım, kardaşım ..

• Memleket Haberleri •

Zonguldak gençleri

Umumi yerlerde Türkçeden başka dil konuşulmasını istemiyorlar

ZONGULDAK (VAKIT) — İş arayıp bulmak ve az çok kazanmak hususunda oldukça müsait bir saha sayılan Zonguldak, göğsünde, muhtelif diyarlardan gelmiş ve her biri ayrı ayrı dillerde konuşan muhtelif tipte insanlar besliyor. Bu memleketin, en güzel servet membalarından yıllarca ve belki de ölüncüye kadar Türklerden fazla istifade edenler arasında, Türk diline ve dolayısıyla Türklüğe hürmet etmeyenlere maalesef tesadüf edildiğini duy-mak, görmek, sezmek Türklüğü çok rencide ediyor. Zonguldak gençleri, bu vaziyetten samimi-yetle müteessirdirler.

Bana kalırsa, çarşıda, pazarda, sinemada, tiyatrodan, gazino ve kahvelerde, yani herkesin giretiği görüşüğü umumi mahallerde Türkçeden başka dilde konuşmak, Türklüğe tecavüzdür. Türkiye'ye yeni gelen ecnebler bir müddet için istisna edilebilir. Fakat uzun müddet Türkiye'de kalan ecneblerle Türk tabiiyetinde bulunan azlık unsurlarının, şurada burada, konuştukları Türkçeden gayri sözleri artırıp işitmek istemiyoruz. Bu yabancı sözler, en engin Türk benliğimize zararına kadar işliyerek kulaklarımızı fena halde tırmalıyor, muazzez ediyor. Kendi hürriyet ve istiklalini, yüz binlerce öz yigitlerinin mübarek kanları pahasına kazanan Türklük, aziz ve sevgili yurdunda yalnız dilinin hâkim olmasını bütün varlığımızla bekliyoruz. Dün burada kâ'vellerden birinde oturuyordum. Karşımda Arapça, sağında Arnavutça, solunda Kürtçe, arkamda ne olduğunu anıyamadığım başka bir dille konuşulduğunu hayretle dinledim. Bu Arapça, Arnavutça ve saire konuşanların hepsi de çok mükemmel Türkçe biliyorlardı. Burada, iki Arnavut bir araya geldi mi mutlaka Arnavutça konuşur, iki Arap bir araya geldi mi o da mutlaka Arapça konuşur. Evlerinde ve kendi aralarında konuştukları dil bizi o kadar alâkadar etmez, ancak umumi yerlerde konuşmaları en büyük neza-ketsizlik olmaz mı? Gerçi kanunen, umumi mahallerde Türkçeden başka dilde konuşmak henüz menedilmemiş ise de bu gidişle azlık unsurlarının yapa gelmekte oldukları saygısızlığa karşı nihayet birgün kurtarıcı ve inkılâpçı hükümetimiz bunu da esaslandırmağa mecbur olacaktır. Esasen garbın medenî milletlerinin ekserisi, umumi mahallerde kendi resmi dillerinden başka hiç bir kimseyi konuşturmazlar.

Teşkilâtı esasîye kanunumuz da, Türk tabiiyetini haiz olan her vatandaşa Türk itlâk edildiğine ve azlık unsurlarının da hakiki Türkler gibi her türlü haklardan aynı derecede istifade ettiklerine göre bu vatandaşlarımızın Türkçeden başka dilde konuşmaları zararlı ve manasızdır. Bu memleketin umumi haklarından müstefit

Manisada giydirilen fakir çocuklar

Manisade güzel bir vilâyet konağı yapıldı

8 Eylül mektebi talebesi ve himaye heyeti

MANISA, (VAKIT) — Manisada geniş bir salon ve on bir odadan ibaret olmak üzere geniş ve vilâyet ihtiyacına cevap verecek mükemmel bir bina yapılmıştır. Binanın inşasında valimiz Fuat Beyin azami muaveneti ve fırka idare heyetinin gayretleri görülmüştür.

Manisada maarif: Manisada ilkmektep olarak muhtelif semtlerde yedi mektep vardır. Bu mekteplerde iki bin beş yüz talebe tahsil etmektedir. Bu mekteplerin başında talim heyetlerinden başka maarif vekâletinin tamimi üzerine resmen teşekkül etmiş birer himaye heyeti vardır. Bu himaye heyetleri her sene dersiye iptidasında çocuk velilerinden teşekkül eder. Himaye heyetlerinin

vazifesi mektebe devam eden fakir çocukları öyle yemeği verecek tam gıda almaları ve kitap ve sair levazımını tedarik ve hayır sahiplerine müracaatla giyimlerini temin etmektedir. Bu defa geçen sene Manisada vefat eden kıymetli doktorlarımızdan Servet Beyin biraderi, merhum kardeşinin hatırasına hürmet olmak üzere yalnız 8 Eylül mektebinde 40 çocuk giydirmiştir.

Grup halinde çıkarılan fotoğrafta küçük yuvarlak resim merhuma aittir. Zait işaretli resim maarif müdürü Hilmi Beydir. Servet Beyin kardeşi Maksut Bey diğer mekteplerin fakir çocuklarından daha altmış çocuğu giydirmiş ve sevindirmiştir. Bu hamiyet eseri candan, yürekten teşekkül ve tebrike layıktır.

Baltalığı kullanmak yüzünden

iki cinayet çıktı

Tosyadan yazılıyor:

Sevinç veren köyü ile bayat köyü arasındaki baltalıkta bir anda iki cinayet işlenmiştir. Bu köyler arasındaki baltalık nızalıdır. İki köy halkı da bu baltalıktan odun kesmektedir. Sevinç veren köyünden İsmail Bayat köyünden İsmail arasında odun kesmek meselesinden kavgaya çıkmıştır. Orada bulunan bir kaç kişi de bu kavgaya katılmıştır.

Nihayet Sevinç verenli İsmail Bayatlı İsmaili tabanca ile vurmuştur. Katilin kardeşi Sait te maktulün köyünden Mustafayı taşla yaralayarak öldürmüştür.

Bu kanlı hâdisenin faileri bir müddet sonra yakalanarak adli yeye verilmişlerdir.

ürgüpte yeni hapisane binası

ÜRGÜP (VAKIT) — Nevşehir müddeiumumi Şevket Bey, Adliye vekâletinden aldığı emir üzerine kazamıza geldi, kasabaya bir saat mesafede olan Sinesan köyüne gitti, tetkikatta bulundu.

Sinesan köyü, havası, suyu iyi, binaları muntazam ve mazbut bir yerdir. Burada sekiz yüz metruk ev vardır. Nevşehir müddeiumu-

olanların Türklerden başka türlü düşünmeğe, Türklerden başka türlü söylemeğe salâhiyetleri ol-mamalıdır!

ilyas Rami

misî bu binalar arasında umumi hâkimlik itti haz edilmesine elverişli binalar bulunduğunu bir raporla adliye vekâletine bildirmişti.

Sinopta kahve ve hamam

Sinopta yiyecek ve yatacak fiyatları eskisine nazaran ucuzlaşmış olduğu halde el'an kahve, çayın yüz paradan satılması, hamamlarda erkeklerden 30 kadınlardan 15 kuruş alınmasını belediye encümeni çok görmüş ve hali hazırda rayice göre kahve ve çayın 2 kuruşa verilmesini, hamamlarda da erkeklerden 20, kadınlardan 10 on iki yaşına kadar olan çocuklardan 5 kuruş alınmasını muvafık görerek karar altına almış ve keyfiyeti alâkadarana tebliğ ve ilân etmiştir.

Bir ihtilâs davası

Çorum Nafia dairesi fen memuru Hicabi beyle mutemet Halit efendi muhtelif sui istimal ve ihtilâs suçlarından dolayı mahkeme-yeye verilmişlerdi. Uzun zamandan beri devam eden muhakeme hitam bulmuş ve haklarında karar verilerek tebliğ edilmiştir. Bu karara göre suçlar Türk ceza kanununun 203 üncü maddesine uyduğundan her ikisine de beşer sene ağır hapis cezası verilmiştir. Yedikleri 5724 lira para kendilerinden alınarak hususi muhasebe veznesine ve takdiren alacak beşer yüz lira maliye veznesine yatırılacaktır.

Ayrıca üçer sene de memuriyetten mahrumiyetlerine karar verilmiştir. Mahkûmlar bu kararı temyiz etmişlerdir.

Balkan Devletleri ne halde ?

— 1 — Yazan: Edouard Helsey

Atina, Kânunusani — Kânunu evvelin ikinci günü küçük Troguir şehrinin ahalisi hayretler içinde uyanmışlardı. O gece, meçhul eler, şehrin kalelerini sulhperverane bir surette müdafaa eden, taş aslanları kırmışlardı.

Troguir şehri aynı zamanda Trau ismini de taşır. Bir şehrin böyle muhtelif isimler taşıması modadır. Herkes bir şehri istediği isimle anar. Meselâ İtalyanın Spalato dedikleri şehre Sırp lar Split derler. Aynı şehrin üç ismi olduğu da vakidir. Biri lâtîn, biri Slâv, biri de Macar lisanında; daha cenuba inerseniz, Slâv, Türk ve Yunan lisanlarında.. Bu hâdis, bu havalide coğrafya ilminin yeknesaklığına mâni olur ve seyyah için oldukça eğlencelidir.

Meselâ Üskübe gitmek istiyorsunuz. Tren bir istasyonda durur. İstasyonun ismini pencereden okursunuz. Burası Skoplje'dir. Hemen ininiz, zira geldiniz. Üsküp burasıdır.

Bu minval üzere sayalım: Bitolj, Manastır. Selânik Solun olmuştur, Vodina ise Edessa. Edirneye Andrinopl derler, Karaağaca..... Fakat ne diye devam edelim? Bilhassa size şunu söyleyeyim, sakın bir Türkün karşısında Constantinople demeyiniz. İstanbul demek lâzımdır.

Binaenaleyh, aslanların parçalandığı yer için ister Trau, ister Troguir diyebiliriz. Nitekim burası, İtalya hududundan pek uzak olmıyan Dalmaçyanın Yugoslav, yani Sırp kısmında, Split ve yahut Spalato kazasıdır.

— Aman, diyeceksiniz, bundan ne çıkar? Taş aslan ısırmaz ya.. Her halde bu işten ölen veya yaralanan falan olmamıştır.

Durunuz. Taş aslanlar ısırmaz amma, galiba güğrermiş. Ve güğremelerinin akisleri bütün İtalyanın içinde büyük bir patırdı yapmış..

Çünkü bu taş aslanlar, alelade aslanlar değil. Bunlar "Saint — Marc", aslanlarıdır, zira kanatları vardır, ve aldıkları yaralar, Avrupa sulhünü tehlikeye koymuştur.. Evet, evet... Avrupa sulhünü..

İşte, ey saf ahali, Cemiyeti Akvamin on dördüncü yaşında ve 1933 senesinin başında erdiğimiz merteye budur. Ne o? Anlamadınız mı? O halde size biraz izahat vereyim..

* * *

Büyük Venedik cümhuriyeti Adriyatik denizlerine ve havalisine hâkim olduğu zamanlar, kendisine meşhur kanatlı aslanı âlem yapmıştı.

Venedik, bu âlemini her geçtiği ve aldığı yerlere Dalmaçya sahille-

Adanada zabıt yurdu

ADANA, (A.A.) — Bugün şehrimizde Adana zabitan yurdu temel atma merasimi kolordu kumandanı Apturrahman Nafiz Paşa ve bir çok davetlilerin huzurunda yapılmıştır.

Adanada hastalık

ADANA 26 (A.A.) — Son günlerde şehrimizde kızamık ve difteri salgın bir haldedir. Şhihiye müdürlüğünce tedbirler alınmıştır.

rine ve işgali altında bulunan adalara birer damga pulu gibi koyuverdi.

Venedik cümhuriyeti bu suretle hüküm sürdüğü yerlere işaretini koyarak, ikişer kanatlı taş aslanlardan mürekkep, birer kuvvet bırakıyordu. Bu suretle Venedik diyordu ki:

— Bu deniz benimdir. Sahilleri benimdir. Adaları benimdir ve burada oturanlar hep benimdir.

Bu noktada Venedik'in ısrar edişine sebep, işgal ettiği arazinin yerli ahalisinin, onun hâkimiyetine her zaman kolaylıkla boyun eğmeşi idi. Şüphesiz Venedikli müstemlekeçilerin sayıları az değildi ve bu havalide hâkimiyeti onlar teşkil ediyordu. Fakat küçük milletlerin ekseriyeti, büsbütün başka unsurlardan mürekkepti. Dalmaçyalılar, Hırvatlar, Slovenler ile onlara karışan çingene, slav ve tatlı su frenkleri, hiç de Venediklilere benzemiyorlardı.

Böylece zamanlar geçti. Venedik kuvvetini kaybetti. Yerini Viyanaya bıraktı..

Avusturya — Macaristan imparatorluğu da tahakküm hususunda Venedikten hiç de aşağı kalmamıştı. Esasen İtalyanların da dahil olan bir kaç kıyam hareketini pek sert bir şekilde bastırdı. Fakat aslanlara dokunmadı. Vakıta bunların yerine iki kafalı kartallar koyabilirdi. Fakat her halde aslanların vazifelerini iyi gördüklerine kani olmuşlardı.

Büyük harp oldu. Avusturya mağlup oldu, göçtü, fakat cesedinin etrafında kavgalar başladı. Galipler tarafında Sırp larla İtalyanlar yanyana bulunuyorlardı ve her iki taraf ta, aynı parçaya sahip çıkıyorlardı.

İtalyanlar, Venedik'in mirasçısı sıfatıyla şöyle haykırıyorlardı:

— Adriyatik bizimdir. Mare Nostrum! Bize sahillerini ve adaları, Dalmaçyayı, Hırvatistanı, Arnavutluğu, hattâ Epiri, Spalato, Sebenico, Raguse, Cattaro, Antivari, Durazzo ve Vallona'yı iade ediniz.

Sırp lar şöyle itiraz ediyorlardı:

— Hırvatlarla Slovenler bizden dirler. Bütün kardeşleri aynı aile çatısı altında toplayınız. Adalet ve etnografi bunu istilzam eder ve Yugoslavya misakı haklı olduğumuza en büyük bir delildir.

Münakaşalar pek ateşli oldu ve şüphesiz d'Aununzio'nun lirik ve askeri Fiume destanı henüz aklılardadır. Nihayet, Yugoslavlar, neticede daha ziyade menfaatli çıktılar. Aynı zamanda bu hâdis Fransızlarla İtalyanların aralarının açılmasına sebep olanların en başındadır. İtalyanlar Fransızları Sırp lara yardım etmekle itham ediyorlardı.

O zaman, Roma, Venedik'i hatırladı ve aslanlar temsili, senbolik mânalarını iktisap ettiler bu ihtiyar ve yosunlanmış aslanlar, birdenbire gençleşverdiler: İtalyayı temsile başladılar.

İtalya, bir müddet karışıklıklar geçirdikten sonra Musolini ile beraber, iradesinin bütün paylarını Dalmaçya sahillerine tevcih etti..

(Devamı var)

Halbuki o sırada altın tamamilе buraya gelmişti, Almanya sefiri cevaba intizar ve hükümeti tazyik ediyordu. Sefir namına o vakit sefaret mü-

TAKARRÜR ETTİ

EVRAKI NAKTİYE ÇIKARILMASI

venet temini ihtimali münselip oldu.

(Paris) e gitti ve komitesile, belki hükümetle görüştü. Fakat Parsiten avdet ettikten sonra bu işin halli mümkün olmadığını ve harpte olduğumuzdan dolayı imkânı muavenet olamayacağını söyledi. İşte bu suretle Osmanlı bankasından bir muavenet temini ihtimali münselip oldu.

Reis — O istikraz müzakeratına memur murahhaslar kimlerdi?

Cavit bey (Biga) — Müzakerat muhaberatla mı yapılmış, yoksa Hakkı paşa vasıtasile mi olmuş, bilmiyorum. Ben bundan 1332 senesi mayısında haberdar oldum, yani müzakeratın cereyanından hemen bir sene sonra işitim; o vakit Avrupa gitmek üzere idim; Cavit bey, bunu duyduğumunmüdeleki delegelerden duymuş ve bana haber vermişti.

Harun Hilmi efendi (Tekirdağ) — Cavit bey buna taraftar mıydı?

İTİBARI MİLLİ BANKASININ SURETİ TEŞEKKÜLÜ

Cavit bey (Biga) — Hayır, kat'iyyen değildi; ne onun ne de hatta duyduğumunmüdeleki Alman delegesinin bile haberi yoktu. Çünkü bu muamele duyduğumunmüdeleki taahhüdün muhalifiti. Cavit bey bunu haber verdikten bir iki ay sonra Talât bey beni görüp mecburiyet tahvinda bir şey yapılmış olduğunu ve bunu şimdi tashih ettirmeyi derubte edip edemiyecemi sordu. Dosyaları tetkik ederek bu teklifi kabul ettim ve Almanya-

Daha sonra bankaya komitelerin izni olmaks,

OSMANLI BANKASINA ALMAN MÜŞAVİR TAYİNİ TEŞEBBÜSÜ

leri mütezasından olduğunu da anlattım.

harp düşmanlarımızda arzı ihtiyaç edeceğimiz den Almanyadan bütün ihtiyacatımızın istifaya gayri muktedir olacağından bahsettim. Bunu hem kendi arkadaşlarıma, hem de Almanya sefirine söyledim. Hatta sefire, bizi Osmanlı bankası aleyhine bir şey yapmaktan menetmek kendi menfaatleri mütezasından olduğunu da anlattım.

Latırlar ve vesikalar 2 — VAKIT in ilavesi — No. 10

muhtaç olduğunu izah ediyor ve paranın nasıl tedarik edilebileceğini soruyordu. Dördüncü tertip istikraz muamelesi bitmiş olduğundan dolayı yeni bir teşebbüste bulunmak ve Almanlardan tekrar para aramak icap ediyordu ve o vakit işe heyeti için üç buçuk milyon lira sermaye isteniliyordu.

Almanlar bu teklif üzerine takriben bir milyon lirasını istikraza mahsuben vermeye muvafakat etmişler ve iki milyon lira için de sulhün akından itibaren bir sene zarfında iade olunmak üzere ayrıca avans yapmayı kabul etmişlerdi. Tabii bunun üzerine işe heyetine lüzum kalmıyacak ve eldeki buğdaylar kâmilten satılmış olacaktı. 332 ağustosunda bu işe dair yazdığım mektupta "Bu işi, bir devlet işi yapacağınız yerde erzak müteahhiflerini davet edip kendilerine bir menfaat temin etseniz ve bu teşebbüsü "Doğebank," tacirlere, Almanya hükümeti "Doğebank," a kefil olmak suretile teşkil edilecek bir heyeti ticariyeye havale etseniz ve mübayaat muamelâtını bir heyet vasıtasile yapmanız daha nafi olur," dedim; fakat o vakit, iş, bu şekilde kararlaştırılmış olduğundan değiştirilememişti. İşte ilk işe heyeti de bu su-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

rafından yapılıyordu, zannedersem.

ti hakkında tahkikat yapılmıştı.

Cavit bey (Biga) — İşe nezareti yoktu.

Necati bey (Bolu) — Mübayaat ve levazım ta-

Bankada bir komite teşkil de gayrimisr oldu-
ğunu ve Osmanlı bankasından istenen muavenetin
bir hak olarak değil bir muavenet şeklinde istenil-
diğini, çünkü Osmanlı bankasının nizamati muc-
bince devlete bir buçuk milyon liralık itibar aç-
maktan başka bir mecburiyeti olmadığını, halbu-

ki bu meblâğı da tamamen aldığımızı fon Külmâ-
na söyledim. Bunun üzerine (Külmâna): "Bu son
karar mıdır?", diye bana sordu. Ben de cevap ver-
dim. "Benim son kararımı ve ümit ederim ki
meclesi vükelâ dahi bundan başka karar vermez,"
Bunun üzerine ilk sarfiyat altın olarak vukubuldu.

OSMANLI BANKASINI SATIN ALMAK MÜMKÜN MÜ?

Bir müddet sonra Enver paşa, Halil ve Talât
beyler bana müracaat ettiler ve: Osmanlı bankası-
nı satın almak mümkün müdür? diye sordular. Bu
fikir de tabii Enver paşanımdı.

Meseleyi uzun uzadıya anlattım. Bunun müm-
kin olmadığını ve bu hareketin nizamati mevcu-
deye muhalif olduktan başka mucibi töhmetve
sual bir hali tecavüz olacağını söyledim. Bu mu-
havere esnasında söylediğim sözlerle Halil bey,
hukukşinas olduğu için kani oldu. Ve banka niza-
matı mucibince bir şey yapmak imkânı yok dedi.

BANKA RİYASETİ İÇİN TEKLİFLER

O zaman banka riyaseti için kime müracaat

DÜYUNU UMUMİYE VE MÜESSESATİ

MALİYE

Halit bey (Divaniye) — Demin arzettiğim,
müessesatı maliyeye, meselâ düyunun umumiyeye,
Bankı Osmani ile diğer düşman müessesatı maliye
ve iktisadiyesi meselesi o zamanlar pek ziyade
mevzuubahsolmuştu, seferberlik ilân olunduğu va-
kit biz gene istikrazlarımızı karşılamak gösterilmiş o-
lan varidattan tahsil edilenleri düyunumumiyeye
tevdie devam ediyorduk. Hatta bu mesele hak-
kında ağustos ayı zarfında meclisi vükelâda sert
bir münakaşa oldu ve harbiye nazırı askerinin ihti-
yacını varken düyunumumiyeye borçlarımızın kar-
şılığı verilmeğe lâzımgelmediğinden bahsetti. Bu-
nın üzerine bendeniz kendisine cevap verdim.
"Ben nezarete bulunduğca böyle olacaktı. Bu,
devletin vazifesi, namus, haysiyeti icabıdır; ben
bu paraları bankaya veremem. Askerin ihtiyacına
giline: Seferberliği ilân ettiğimiz vakit, maliye
nezaretinden devletin kudreti malyesini sormak
lâzımız icap ederdi. Halbuki seferberlik bana so-
rulmaksızın yapılmıştır, maamefiñ hazinei devlete
ait olan parayı verebilirim, fakat ecnebi hâmillere
ait olan varidatı size vermeye muktedir değilim,

İSTANBULUN İAŞESİ İÇİN SARFEDİLEN PARA

Viyanada bulunduğum zamanlar Haşim bey
den acıklı telgraf aldım, bu telgraflarda İstanbul
ahalisinin iâşesi için yevmi 150,000 lira masraf ih-
tiyar edildiği bildiriliyordu. Filvaki İstanbulla ge-
lince meseleyi tetkik ettim ve Avrupaya gittikten
bir ay sonra başlıyan bu halin iki ay devam etmiş
olduğunu anladım. Bu müddet zarfında nisfî pe-
şin ve nisfî veresiye olmak üzere günde 4600 çuval
un mübayaa edilirdi, bunun 1800 çuvalı İstanbul
daki asker ve mütebakisi ahali içindi ve buna mu-
kabil yekünü tahsilât dört, beş bin liraya balığ
oluyordu. Ben bunu meclisi vükelâda bahsederek
bu işin önüne geçilmesini ihtar ettim, fakat bu
sözlerime karşı yarın İstanbul açtır diye mukabele
edildiğinden tabii bir şey yapamıyordum.

İki sene zarfında zuhuru muhtemel olan ahvali
fevkalâdeye karşı pek müşküllatla sarfettiğimiz
paramın mühim bir kısmını iâşe masrafları olarak
vermiye mecbur oldum, behemehal un 32 - 38 lira-
ya alınıyordu, alâkadarları çağırıldım ve peşin pa-
rayla daha ucuz alırsız diye teşebbüste bulunduğum,
Bu suretle mübayaa meselesini sekiz on gün kadar

üzerine meseleyi tekrar benden
zaman da bunun unun mahazirini tadat ettim ve yapı-
lacak kanunlarla bu işe meşruiyet verilemeyeceği-
ni banka idaresinin müşkül olduğunu ve birkaç
nedenberi devam eden bu harp esnasında her şey
idare iktidarının bizde nereden hasıl olduğunu za-
rardan ziyamadığımı söyledim ve ilerde büyük zarar ve
ziyanlara mahkûm olmamak için üç işten sureti
kat'iyede vazgeçmek lâzımgeldiğini ve vazgeçmez-
lerse müzakere maliyeye iştirak edemeyeceğimi
yazdım ve bundan sonra artık bu işten sureti kat'i-
yede sarfınazar edildi.

ALMANYADAN İSTIKRAZLARI KİM YAPTI?

Osmanlı bankası meselesinin zuhuru milli
bankanın teşkilî arasında iki seneden ziyade geç-
ti. Çünkü ben Almanlarla mün'akit istikrazlarımız
hakkında kat'i bir karar verilmeksizin ve bilhas-
sa bu istikrazlarla atide aktedilecek bilûmum is-
tikrazların Almanya tarafından altın olark tediye-
sine dair bir taahhüt almaksızın milli banka teşki-
line, bu işi müzkere edeceğimi deruhte etmekle
beraber, mümanaat ediyordum. Çünkü istikraz

retle tesekkül etmiştir; ben hükûmete geldiğim
vakit devam eden şekil, bu idi.

İAŞENİN CİHETİ ASKERİYEYE DEVRİ

Fakat biraz sonra pek tabii olarak askerlerle
iâşe heyeti arasında nihayetsiz ihtilâfat tahaddüs
etti ve bunun neticesi olarak iâşenin ciheti askeri-
yeye tevdi edilmesi mevzuu bahseldi. Çünkü cihe-
ti askeriyenin elinde olunca: "Ordunun iâşesi te-
min edilemiyor, bu da harbe tesir ediyor, gibi iti-
razata meydan kalmıyacaktı. İşte bu mülâhaza
neticesinde iâşe işi ciheti askeriyeeye verildi, bu
idarede muvaffak olamadı.

En son, iâşe nezareti teşekkül ettiği vakit ben
Avrupada idim ve bu nezarete beş milyon lira ser-
maye verileceğini orada haber aldım. Avrupaya
gitmeden evvel Talât paşaya eğer iâşe işinin
tanzim edileceğine emin olabilirsem üç, dört mil-
yon lirayı tecavüz etmemek üzere muavenet edi-
lebileceğini söylemiştim, Avrupadan avdet etti-
ğim vakit memleketin iâşesi tanzim edilmemişti.
Para itibarile de bir ucuruma gidiyorduk. Berline
gidince maliye nezareti vekâleti Talât paşaya ve-
rildi.

evvelâ borçlarımız, sonra devletin ihtiyacatı saire-
si. Eğer aksinde ısrar ederseniz ben geliyorum,
yerime başka bir maliye nazırı tedarik ediniz," de-
dim. Bunun üzerine düyunu umumiyeye müessesesi
biçok vesilelerle mevzuu bahseldi. Ben bu mües-
sesenin devletin itibarı malisinin mihnek taşı oldu-
ğunu daima tekrar ettim, buna her ne suretle olar-
sa olsun dokunulmamasına mâni oldum.

Bankaya gelince, Almanlardan beş milyon li-

ra istikraz olunacağını demin arzettiğim. Bili-
yosunuz ki, bazı memleketlerde devlet bankaları-
nın altın olan nakit mevcudu her ne ise onun üç
mishi nispetinde banknot çıkarılması kavaidi mü-
temeddinedendir. Bunu bizde de tatbik etmek üze-
re Enver paşa ve Talât bey Almanyanın vereceği
beş milyon liralık altın depo edelim ve bunun mu-
kabilinde on beş milyon liralık evrakı naktiye cr-
karamız", dediler. Osmanlı bankası bu işten habet-
dar oldu ve o vakit Osmanlı bankasının İngiliz ve
Fransız müdürleri de burada idiler. Ben, bunun
muvaffak olıncayağı söyledim. Avrupadaki dev-
let bankaları ile bizdeki devlet bankası arasın'a
mühim bir fark vardır. Devlet bankaları başka yer
de yerli sermaye ile müteşekkildir. Devlet bankaları
tarafından idare olunur. Bizde ise Osmanlı banka-

Hikâye

Artık bu son ..

Nakleden:
fa.

Suat, koltuğa bir ipek ve fular yığını halinde atılmış, başı koltunda, ağlayan Melâhatın karşısında şaşırarak kalmıştı.

Zavallı, yuvasından düşmüş, kendisini avucuna alan hayır sahibi bir yolcunun elinde henüz, korkusuna galebe çalamamış bir yavru kuş gibi heyecan içinde, hınçkırıyordu. Suat, ara sıra:

— Çocuk musun canım? Çocuk musun?

Diyordu amma, kendisi de bu sözlerin ne kadar az teselli verici olduğunu anlıyordu. Halbuki, işte, senelerdir sevdiği ve nihayet bir gün kendisinin olacağına şüphe etmediği Melâhat, önünde, kendi evinde, salonunda bir koltuğun içinde idi. Birdenbire Melâhat doğruldu ve boğuk bir sesle:

— Artık onun yüzünü görmek istemiyorum.

Dedi. Suat cevap verdi:

— Kimbilir?

Bunu söylemekle beraber, i- çinden, artık Nazminin Melâhati ebediyen bırakmasını temenni ediyordu. Melâhat, mırıldandı:

— Ne feci yarabbi! Ben ki, onun için yaşıyordum, beni...

Fakat durdu, bu sözlerin Suat üzerinde ne acı tesir yapacağını hissetmişti. Zavallı Suat; kendisine ne kadar sadık bir çocuktü. Senelerdir, onu için için sevdiği halde bir tek kelime bile söylememişti. Fakat ne de olsa Nazmiyi çılgınca seviyordu.

— Suat, dedi, beni mazur gör... Bak, ilk düşüncem sana gelmek oldu. Burada, sizin yanınızda teselli bulacağımı biliyordum.

Suat ayağa kalktı:

— Müsaade ediniz de, dedi, koltuğu ocağa yaklaştırayım.. Mantonuzu çıkarınız... Evet, evet... Perdeleri de kapatayım da, dışardan yağmur sizi rahatsız etmesin...

— Fakat gitmek mecburiyetindeyim.

— Gitmek mi? Kat'iyyen.. Sizi artık bırakmam. Hem koskoca apartmanınızda, yalnız başınıza kendinizi çok iyi hissetmezsiniz.. Hayır, hayır... Burada kalınız.

Melâhat hayretle bakıyordu. Suat devam etti:

—Evet.. Size kendi odamı hazine olarak bırakacağım. Ben burada bir divan üzerinde yatarım. Olmaz demeyiniz.. Ve rica ederim kabul ediniz..

Genç kadının gözleri, kendisine bu kadar fedakârlık yapan delikanlıya bakı. Sonra yaşlarla perdelendi. Bütün kederi tekerrar coştı:

— Oh, dedi, uzun müddet yalnız kalmak mecburiyeti baş gösteriyor...

— Hayır.. Şu sigarayı alınız. Hususi bir tütündür. Güzel kokusu var.. Sinirlerinize iyi gelir.. Ben de gider, öteberi alırım, buracıktaki yemek yeriz, başbaşa iki mektepli âşık gibi.. Kırmızı mayınız, sofrayı da ben hazırlayacağım..

— Peki amma yarın?

— Yarın gene yeniden başlayalım. Hem isterseniz, bir seyahate çıkalım, olmaz mı? Mısır, Yunanistana gideriz. Kabul ediniz.

yorsanız, iki gün içinde işlerimi hallederim ve....

— Hayır, hayır, benim için fedakârlık etmenizi istemem..

— Fedakârlık mı? Sizin yanınızda olmak benim için en büyük mükâfat...

— Onu unutabilir miyim dersiniz?...

Suat başını eğdi. Düşündü.. Bu suale cevap vermedi. Sonra neşe ile başını kaldırarak:

— Ne güzel olur. Güneş, deniz... Açık hava!.

Melâhat bu dakikada, Suatın aşkının samimiyetini, derinliğini anlamıştı. Birdenbire ona acıdı ve:

— Yarın, dedi, bu meseleyi konuşuruz.

— Peki, o halde ben gidiyorum, şimdi gelirim. Siz olduğunuz yerden kıpırdamayınız. Biraz uyuyunuz da... İyidir..

Suat, apartmandan çıktı.

Merddivenleri koşu koşu indi, sokaka çıktı. O mağazadan öteki ne koştı, bir sürü yiyecek ve bir şişe şarap aldı. Sonra, Galatasarayaya kadar indi, bir demet çiçek aldı. Geri döndü, Taksimdeki apartmanına girdi. Merdivenleri çıktı.

Kapının önünde Suat bir dakika durdu. Hem nefes alıyor, hem de bu kapının arkasında kendisini bekliyen saadeti düşünüyordu.

Kapıyı açtı. Mutfağa paketleri bırakıp salona döndü:

— Melâhat!...

Melâhat salonda değildi. Suat "Belki içeri girmiştir", diye bir müddet bekledi. Fakat ses seda yoktu: Birdenbire aklına çılgın bir fikir geldi.. Koştı.. Apartmanı aradı. Kimse yoktu. Ne Melâhat, ne ondan bir eser... Fakat, koltuğun üzerinde bir kâğıt var... Bu ne? Suat, titrek ellerle aldığı bu kâğıtta şunları okudu:

Beni affet Suat.. Ne yapayım, Nazmi geldi, beni aldı...

Suat mırıldanıyordu:

— Artık onun yüzünü görmek istemiyorum..

Zayiler

Askeri terhis vesikası zayi eyleydiğinden yenisini alacağımdan eskisinin hükmü olmadığını ilân eylerim. (6813)

Sitma Mücadele Sihat memuru Emin

Ş Kılınçlı paşa abası asker şubesi- den almış olduğum askeri cüzdanımı zayi eylediğimden yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

319 tevellütlü Hasan oğlu Mustafa

Ş Nüfus teskeremi, askerlik vesikası zayi ettim. Yenilerini alacağımdan evvelkilerin hükmü olmadığını ilân ederim. (6891)

Kadıköy Karagöz Koço firmasında hamurkâr Mehmet

İLAN

Galata ithalat gümrüğünden aldığım 3-9-932 tarihli ve 4949 numaralı beyannameye ait K. C markalı 739 numaralı sandığa ait 505843 numaralı gümrük makbuzu zayi ettiğimden yenisini çıkaracağımdan eskisinin hükmü olmadığını ilân olunur. (6820)

Istanbul yeni Velte han No. 5 Rafael Faraci

30 lira ikramiye

Graham, Joss, Knipp, Thos, Tomplon London markalı eski saatleri bulana ikramiye ve ayrıca komisyon. Tepebaşı Kabristan sokak No. 42 Y. M. G. A. (6726).

ÇOCUK

Bilmecedekazanan talililer

Dört hafta evvelki bilmecayı doğru halledenler arasında Fatih-te 11 inci ilkmektep 5 inci sınıf talebesinden 7 No.lu Sabahattin Beye bir mimar oyuncak hediye edeceğiz.

Sabahattin Beyin Perşembe günü öğleden sonra idarehanemizden hediyesini almasını, gelirken bir de fotoğrafını getirmesini rica ederiz.

Bisküvi kazananlar

1 — Kalamış iskele karşısında 43 numarada Muzaffer, 2 — Pertevniyal lisesinde 352 Cemal, 3 — Feriköyünde Cami sokak- ında 31 numarada Kanber, 4 — Galata nahiye müdürlüğünde 4 No.lu tahrir komisyonu kâtipi Kâzım Sevinç Beyin kardeşi Yusuf, 5 — Feriköy Büyük yeni sokak 9 No.lu Mustafa, 6 — Şişli Midilli apartmanında Vehbi, 7 — Feriköy Civelek sokak Samiha, 8 — Galatasaray lisesi 579 No.lu Saim, 9 — Ortaköyde Dereboyunda 129 No.lu Türkân, 10 — Taksimde Sıraservilerde Mustafa Necati, 11 — Beyoğlu 38 nci ilkmektep 5 inci sınıf 46 Nimet İsmail, 12 — Gazî Osmanpaşa orta mektebi 1 inci sınıf E şubesi 281 Fikret, 13 — Beyoğlu 4 üncü ilkmektep 158 Muazzez, 14 — Kâsım paşa uzun yolda Mehmet, 15 — Gazî Osmanpaşa orta mektebi 391 Mehmet Beyler ve Hanımlar.

Çikolata kazananlar

1 — Şehzadebaşı Kalenderhane mahallesi Cüce çeşmesi sokak 24 No.lu Seyfi, 2 — Kadıköy Moda caddesi Yorgurtçu park yolu 13 No.lu Fazilet Naci, 3 — Ankara İsmet Paşa mektebi 5 inci sınıf 1 inci şubede 52 Orhan, 4 — Niğantaşı Teşvikiye caddesi Teşvikiyepaşa No. 1 Aydın Şevket, 5 — Feyziati lisesi 3 üncü sınıf 213 Gündüz Şevket, 6 — Tophane Askeri san'atlar mektebinde kâtip İsmail, 7 — Gazî Osmanpaşa orta mektebi 2 - 4 ten Osman Halil, 8 — Pertevniyal lisesinden 241 Ertuğrul, 10 — 6 inci kültü mektebi 287 Handan Fevzi, 11 — Tatbikat mektebi Hayret Şevki, 12 — Şehzadebaşı 10 uncu mektep 399 Nihat, 13 — Kadıköy erkek lisesi 374 Rauf, 14 — Feyziye lisesi 6 inci sınıf 304 No.lu Zeki, 15 — Kabataş lisesi 2 - 2 şubesinde 10 Cüneyt Beyler ve Hanımlar.

Kitap kazananlar

1 — 23 nci ilkmektep 167 Evet, 2 — Gemlik Demir subaşı mahallesi 35 No.lu Münin, 3 — İstanbul 24 üncü ilkmektep 4 üncü sınıf Zafer, 4 — Cerrahpaşada Mezarlık sokak 5 No.lu Bitül, 5 — Stokholm Bofors oteli Hayat İbrahim, 6 — Sivas Fevziye ilkmektebi 4 üncü sınıf 448 Nail, 7 — Kasımpaşa Manisalı Fırın sokak 23 No.lu Ümmügülsüm, 10 — Şehzadebaşı Balaban ağa mahallesi sütlü sokak 29 No.lu Hayri, 11 — Kadıköy kız orta mektebi 2 inci sınıf C şubesinde 326 Meliha Rasim, 12 — Kandilli Kız lisesi 498 Settare, 13 — Üsküplü vilâyetinin Komanova kasabasından Macit Evrenos, 14 — Yeşilköy Enes Ferit, 15 — İstanbul Nuruosmaniye Sinan sokak 10 No.lu Mehmet Beyler ve Hanımlar.

Kartpostal kazananlar

Kartposta kazanan karilerimizin hediyesi bugünkü posta ile göndermiştir.

Dikkat

Ş Bilmecede kazananların isimleri her pazartesi günü neşredilmektedir.

Ş Hediyeler her perşembe günü öğleden sonra idarehanemizde verilmektedir.

Ş Üç hafta bilmecede hediyesini almıyanların hakkı kaybolur. Bilmecelerinizin hediyesini alınız.

3üncü Kolordu Satınalma Komisyonu İlanları

Ankara M. V. Hava Sa. Al. Kom. dan:

Hava kuvvetleri ihtiyacı için pazarlıkla kanat bezi, kanat şeridi, keten yumak ve kapsül satın alınacaktır. İhalesi 5-Mart-933 pazar günü saat 14 tedir. Taliplerin şartnamesini görmek üzere her gün Fındıklıda 3. K. O. Sa. Al. Kom. nuna ve pazarlığa iştirak için mezkûr günde Ankara M. M. V. Hava Satın alma komisyonuna müracaatları. (3019) (608)

Devlet Demiryolları ilânları

1 — 1-3-933 tarihinden itibaren Ankara - Konya kısmında iki istasyon arasında seyahat edecek yolculardan, nakliye vergisi dahil, azamî:

I inci	II inci	III üncü	için
1939	1404	893	

kuruş bilet ücreti alınacaktır.

2 — Ankara - Konya kısmı haricinde bulunan bir istasyondan bu kısım dahilindeki bir istasyona ve bilmukabe'e ve yahut Ankara - Konya kısmından geçmek üzere mezkûr kısmın haricinde kalan iki istasyon arasında yapılacak seyahatlerde de Ankara - Konya için bu azamî ücretler alınacaktır.

3 — Çocuklardan azamî ücretlerin yarısı alınır. (877)

Istanbul dördüncü icra memurluğundan:

Tamamına bin üç yüz altmış dört lira kıymet takdir edilen Beyoğlunda Hüseyin ağa mahallesinin Yeni şehir Kaşkaval sokak 14 numaralı dükkânı muhtevî ufak bahçeli nîm kârgir hanenin dörtte bir hissesi açık artırma suretile satılacaktır. 9 mart 1933 tarihinde şartnamesi Divanhaneye talik edilerek 29 mart 933 tarihine müsadif çarşamba günü saat 14 den 16 ya kadar İstanbul dördüncü icra dairesinde açık artırma suretile satılacaktır. Artırmaya iştirak için yüzde yedi buçuk teminat akçası alınır müterakim vergi, belediye, vakıf icaresi müşteriyeye aittir.

929 Tarihli icra kanununun 119 uncu maddesine tevfi kanunları Tapu sicilleriyle sabit olmayan ipoteli alacaklılar ile diğer alacaklıların ve ittifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbetlerle bildirmeleri lazımdır aksi halde hakları Tapu sicilleriyle sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kılınır. Alacaklıların işbu madde kanuniye ahkâmına göre hareket etmeleri ve daha fazla malumat isteyenlerin 932-35 numara ile memuriyetimize müracaatları ilân olunur. (6810)

Istanbul Asliye Birinci hukuk dairesinden: Müddei Galatada Voyvoda caddesinde Bozkurt hanında 12 No: lu Hacı Mustafa ef. tarafından müddealeyle inebolu kazasının Çatal Zeytin nahiyesinde mukim Çatal Zeytin muhtarı Kara Halil oğlu Salim ef. aleyhine ikame olunan 600 liralık tazminat davasından dolayı tebliği muktezi dava arzual suretinin mumaleyle Salim ef. nin ikametgâhı hazirisinin meçhuliyeti hasebile bilâ tebliğ iade edilmesine mebnî H. U. M. K. 141 ci maddesi mucibince bir ay müddetle ilânen tebliğine karar verilmiş olmakla mumaleyle bu müddet içinde mahkemeye müracaatla bir cevap vermediği takdirde hakkında muamele giyabiyede bulunulacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Istanbul Beşinci icra Memurluğundan: Bir borçtan dolayı ayna ve saire Beşiktaşta Tramvay caddesinde (36) No. lu Perügâr dükkanında 1-3-933 tarihine müsadif Çarşamba günü saat (10) dan itibaren açık artırma ile satılacağından müşterilerin mahallinde hazır bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur. (6812)

Çorlu icra memurluğundan: Tamamına bin üç yüz lira kıymet takdir olunan Çorlunun Muhiddin mahallesinde Kantarcı sokak 14 nci on bir numaralı maa müstemilât bir bap hanenin tamamı açık artırma suretile satılacaktır. 25-Mart-933 cumartesi günü saat on dörtten on altıya kadar Çorlu icra dairesinde açık artırma suretile satılacaktır. Artırmaya iştirak için yüzde yedi buçuk teminat alınır. Müterakim vergilerle belediye resimleri vakıf icaresi müşteriyeye aittir. Hakları tapu sicilleriyle sabit olmayan alacaklıların iddialarının ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde vesikalarla birlikte memuriyetimize bildirmeleri aksi taktirde satış bedelinin paylaşmasından hariç kılınır. Alacaklıların ilân mülga icra ve iflâs kanununun 119 uncu maddesine tevfi kanunları bareket etmeleri ve daha fazla malumat almak isteyenlerin 932-35 numara ile memuriyetimize müracaat etmeleri ilân olunur. (6815)

Istanbul Beşinci icra Memurluğundan: Eftimiva hanımın Yakovos Bosini efendiden alacağı olan iki bin lira ile masarifi temini zimnında mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer ve tamamına 1720 lira kıymet takdir edilen İstanbulda, Haliç Fenerinde tevki Cafer mahallesinde eski nakkaş ve yeni mesnevi hane sokak 18 mükerrer 22 ve yeni 33 No. lu bir bap hanenin tamamı açık artırma suretile satılacaktır. 25-Mart-933 tarihinde müsadif Pazar günü saat 14 den 16 ya kadar dairede icra kılınacaktır. Artırmaya iştirak etmek isteyenlerin mezkûr gayri menkulün kıymeti muhammidesinin yüzde yedi buçuk nisbetinde, teminat akçası vermeleri lazımdır. Hakları tapu sicilleri ile sabit olmayan ipotekli alacaklılar diğer alacaklıların ittifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 (yirmi) gün zarfında evrakı müsbetlerle birlikte daireye bildirmeleri ve aksi taktirde hakları tapu sicilleriyle sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kılınacaktır. Müterakim vergile Belediye rûsumu ve Vakıf icaresi müşteriyeye aittir. Daha fazla malumat isteyenlerin 12-3-933 tarihinden itibaren dairede açık bulundurulacak olan artırma şartnamesi 931-4588 No. lu dosyasında mevcut mahalli mezkûr evsaf mesaha ve sairinin havi vaziyet ve taktiri kıymet raporunu görüp anılabilecekleri ilân olunur.

Selânik Bankası

Tesis tarihi: 1888

Sermayesi: 30. 000. 000 Frank

İdate merkezi: İSTANBUL

Türkiyedeki Şubeleri:

Istanbul (Galata ve İstanbul) İzmir Samsun . Mersin . Adana

Yunanistandaki Şubeleri:

Selânik . Kavala . Atina . Pire

Bilûmum Banka muameleleri. Kredi mektupları. Cari hesapları kûşad. Esham ve Tahvilât. Kasalar icarı.

YENİ TARİH

Her sınıf tarih kitabının bulâsası

Tarih imtihanını vermek isteyenlere lüzumlu bir rehberdir. 100 kuruş fiatla İstanbulda Kanaat Kütüphanesinde satılır.

Istanbul ve Trakya Şeker Fabrikaları

Türk Anonim Şirketinden :

Alpulu şeker fabrikasının İstanbul depolarından kristal toz şekeri atideki tatile her isteyene bin kilodan eksik olmamak üzere satılır.

Kristal toz, kilosu 36, kuruş 30 para

Taşradan vukubulacak siparişler yüzde yirmisi peşin ve mütebakisi hamule senedi mukabilinde ödenmek üzere derhal gönderilir. Depodan itibaren bilcümle masarif ve mes'uliyet müşteriye aittir. Müşteri isterse sigorta ettirir.

Adres : İstanbul, Bahçekapı 4 üncü Vakıf Han, 4 üncü kat, Telgraf adresi :

İstanbul Şeker - Telefon 24470 - 79

Istanbul Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğünden: Benzine aittir

- 1 — Gümrük Muhafaza umum kumandanlığı emrindeki deniz vesaiti için (30) tondan az ve (100) tondan çok olmamak üzere satın alınacak benzin kapalı zarfla kırdırmağa konulmuştur.
- 2 — Kırdırma şartları kâğıdının tasdikli suretleri İstanbulda Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğünden Ankarada Gümrük Muhafaza umum kumandanlığından alınacaktır.
- 3 — Kırdırma İstanbul Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğünde kurulacak alım satım komisyonu tarafından yapılacaktır.
- 4 — Kırdırma 7-3-933 tarihine raslıyan Salı günü saat 15 tedir.
- 5 — Teklif mektupları kanundaki hükümlere göre gün ve saatinden evvel bu ilânın 3 üncü maddesindeki komisyona verilecektir.
- 6 — Her istekli, biçilmiş bedelin yüzde 7,5'ü olan 2025 lira muvakkat güvenmelerile "teminat,, belli saatten evvel komisyona gelmeleri.
- 7 — Alınacak benzinin evsafını gösteren kâğıt esas şartnameye ilişiktir.
- 8 — Belli olan saatte tutulması âdet olan zabıt kâğıdı doldurulduktan sonra hiç bir teklif kabul edilmeyecektir. (643)

Ankara Posta T. T. Baş müdürlüğünden:

Ankara istasyonuna her gün gelip gidecek postayı hamil bilumum trenlerdeki postaları ve alâkadar memurları ile birlikte merkez postahanesi ile istasyon arasında götürüp getirmek ve günde üç defa yine merkez postahanesi ile Cebeci, Yenışehir ve Çankaya merkezleri ile Yeğenbey şubesi postalarını memuru sahabetinde taşımak ve aynı zamanda Etimesut civarındaki Tayyare meydanına gelip gidecek tayyarelerdeki postaları götürüp getirmek üzere bir posta nakliye müteahhitliği 9-2-933 tarihinden itibaren yirmi gün müddetle alenî münakasaya çıkarılmıştır. Teminatı muvakkatesi 675 liradır. Münakasa şartnamesi her gün Başmüdüriyet kaleminde görülebilir. Talip olanların 28-Şubat-933 salı günü saat 16 da Posta ve Telgraf Başmüdürlüğünde müteşkil komisyona müracaatları. (630)

Ziraat Vekâletinden:

Ankara Yüksek ziraat ve Baytar mektepleri civarında inşa edilecek süthane ve şaraphane binalarının inşası 21 gün müddetle kapalı zarf usulile münakasaya vazolunmuştur.

Mezkûr inşaatın münakasa evrakı ve plânları 25 lira mukabilinde Yüksek Ziraat ve Baytar Mektebi ve Enstitüleri Bürosu Müdürlüğünden alınacaktır. Her talip münakasa şartnamesinde zikredildiği veçhile ehliyeti fenniye ve kudreti maliyesini ve şimdiye kadar Devlet, Vilâyet, Belediye ve amme müesseseleri ve şirketlere ait 70 bin lira kıymetinde bir binayı matluba muvafık surette ikmal ettiğini tevsik eden vesikaları komisyona ibraz etmeğe mecburdur.

70 bin lira kıymetinde bir bina inşa etmemiş olanlar münakasaya iştirak edemezler.

Taliplerin kendi teklif edecekleri bedelin % 7,5 nisbetinde teminatı muvakkatelerile birlikte ihale günü olan 22-3-933 tarihine müsadif Çarşamba günü saat on beşte Vekâlet inşaat komisyonuna müracaatları ilân olunur.

Teminatı muvakkate olarak nakit ve çek kabul olunmaz. (880)

İstanbul Belediyesi ilânları

İstanbul Belediyesinden: Daimi Encümenin 12-2-933 tarihli kararla belediye zabıtası talimatnamesinin 25 inci maddesine ilâve edilen fıkra aşağıya yazılmıştır. Fıkra: "Ve vahşi hayvan gezdirerek teşhir eylemek.,, (881)

Dr. İhsan Sami Gonokok aşısı

Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşidir. Divanyolu Sultan Mahmut türbesi No. 189

SEYRİSEFAİN

Merkezî idaresi Galata köprübaşı B2623 Şube A, Sirkeci Mühürdar zade Han 22640

İzmir - Pire - İskenderiye
Postası

(İzmir) 28 Şubat salı 11 de

Trabzon Postası

(Gülcemal) 1 Mart
ba 18 de Galata rıhtımından.
Dönüşte Tireboluya da uğranılır.

İzmir - Mersin Postası

(Çanakkale) 1 Mart
ba 10 da. idare rıhtımından
kalkarlar. (870)

1-Mart - çarşambadan itibaren Bandırma ve Karabiga postaları İstanbul'dan saat 18 de kalkacaklardır. (873)

Doktorlar

Doktor — Operatör Ahmet Asım

Doğum ve kadın hastalıkları birincil sınıf mütehasısı Muayene: 10 — 12 Ortaköy, Şifa yurdu, 15 — 18 Beyoğlu, İstiklal caddesi No. 193 (Opera sineması karşısı) Telefon: 41960 — 4,2221

Doktor Hafız Cemal

Dahili hastalıklar mütehasısı Divanyolu No. 118 Telefon: 222398

Göz hekimi doktor Süleyman Şükrü

Birincil sınıf mütehasısı Babıâli (Ankara Caddesi Numara 60)

Diş doktoru Mustafa Zeki

Muayenehane: Üsküdar Atlatmaşağı No. 53

Diş doktoru Zeki Nuri

Her gün hasta kabul edilir. Her nevi diş rahatsızlığı tedavi olunur. Muayenehane: Üsküdar Akçibaşı Mektep sokak No. 50

Ademi iktidar ve bel gevşekliğine

karşı en müessir deva **SERVOIN** haplarıdır. Deposu, İstanbul'da Sirkeci'de Ali Rıza Merkez eczanesidir. Taşraya 150 kuruş posta ile gönderilir. İzmir'de Fırtına pazarındaki, Trabzon'da Yeni eczhanesinde de bulunur.

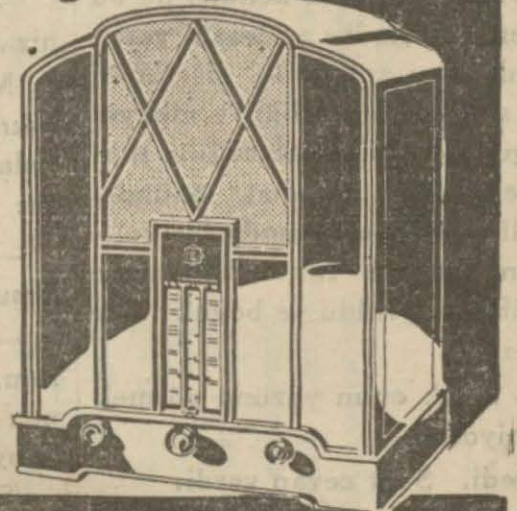
SAHİBİ: MEHMET ASIM
Umum Negriyat Müdürü: REFAİK AHMET
VAKIT MATBAASI — İSTANBUL

TELEFUNKEN 343

Dinlemek istediğinizi
ona gösteriniz

Işıklı Otomatik ıskala üzerinde göstereceğiniz her istasyonu mükemmel olarak işitebilirsiniz. Tek bir düğmeyi çevirmekle bütün avrupa istasyonlarının temiz bir seda ile ve bir birlerine karışmadan önünüzde resmigeçit yaptıklarına şahit olacaksınız.

TELEFUNKEN

BOURLA BİRADERLER ve Sisi ve SATIE MAĞAZALARI

Istanbul Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğünden: Benzine aittir

- 1 — Gümrük muhafaza umum kumandanlığı emrindeki deniz vesaiti için "100,, tondan ve "135,, tondan çok olmamak üzere satın alınacak benzin kapalı zarfla kırdırmağa konulmuştur.
- 2 — Kırdırma şartları kâğıdının tasdikli suretleri İstanbulda Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğünden Ankarada Gümrük Muhafaza Umum kumandanlığından alınacaktır.
- 3 — Kırdırma İstanbul Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğünde kurulacak alım satım komisyonu tarafından yapılacaktır.
- 4 — Kırdırma 7-3-933 tarihine raslıyan salı günü saat 14 tedir.
- 5 — Teklif mektupları kanundaki hükümlere göre gün ve saatinden evvel bu ilânın 3 üncü maddesindeki komisyona verilecektir.
- 6 — Her istekli, biçilmiş bedelin yüzde 7,5'ü olan 3148 lira 88 kuruşuk muvakkat güvenmelerile "teminat,, belli saatten evvel komisyona gelmeleri.
- 7 — Alınacak benzinin evsafını gösteren kâğıt esas şartnameye ilişiktir.
- 8 — Belli olan saatte tutulması âdet olan zabıt kâğıdı doldurulduktan sonra hiç bir teklif kabul edilmeyecektir. "644"

Ankara Nafia Baş- mühendisliğinden:

1 — Bedeli muhammeni (13008) liradan ibaret Polatlı - Haymana yolunun birinci km. sinden dördüncü km.sine kadar (4800) metre mik'ap ham taş ihzaratı kapalı zarf usulü ile münakasaya konmuştur.

2 — İhale 2 - Mart - 933 perşembe günü saat 15 te Ankara Vilâyet Daimi encümeninde yapılacaktır.

3 — Talipler ihale gününden evvel münakasa ve müzeyede kanunu dairesinde teklif mektupları ile birlikte bedeli muhammenin % 7,5 çuğu nisbetinde (976) liralık banka teminat mektubu veya o miktar paranın vilâyet İdarei Hususiye veznesine yatırıldığına dair makbuz ilmühaberini zarf derununa leffetmeleri lâzımdır.

4 — Şartname ve keşifnamesini görmek isteyenler, vilâyet Başmühendisliğine müracaat etmeleri ve ihale gününde Daimi encümende hazır bulunmaları ilân olunur. (631)

İstanbul Posta T. T. Baş müdürlüğünden:

İdaremiç için bir deniz Motor botu yaptırılacaktır. Münakasa kapalı zarf usulile 4-Mart-933 tarihinde icra olunacaktır. Talipler bu baptaki şartnameyi ve plânı almak ve görmek için İstanbul Posta ve Telgraf Başmüdüriyeti kalemine, münakasaya iştirak için de yevmi mezkûrde saat on dörtte Başmüdüriyet Komisyonuna müracaatları. (578)